

S P R A W O Z D A N I E

**sporządzone w ramach realizacji
POLITYKI INFORMACYJNEJ
PLUS BANK S.A.**

wg stanu na

31 grudnia 2019 roku

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Informacje ogólne	4
1. Informacje dotyczące podmiotów objętych obowiązkiem ujawnień	4
2. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.....	8
3. System kontroli wewnętrznej	20
II. Fundusze własne	27
1. Informacje dotyczące funduszy własnych	27
2. Główne cechy instrumentów kapitałowych	30
3. Adekwatność kapitałowa	32
III. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny i ograniczania ryzyka	33
1. Ryzyko kredytowe	33
2. Ryzyko rynkowe (ryzyko cen instrumentów dłużnych i ryzyko walutowe)	41
3. Instrumenty kapitałowe w portfelu Grupy	41
4. Ryzyko operacyjne	41
5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym	43
6. Ryzyko płynności.....	44
7. Sekurytyzacja	47
IV. Wymagania kwalifikujące do stosowania poszczególnych instrumentów lub metod	47
1. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	47
V. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (tzw. osób kluczowych)	50
VI. Dodatkowe ujawnienia	55
1. Dźwignia finansowa	55
2. Aktywa obciążone	56
3. Pozostałe.....	57

Wstęp

Sprawozdanie jest źródłem informacji o charakterze ilościowym i jakościowym na temat ekspozycji na ryzyko i adekwatności kapitałowej oraz zasad zarządzania ryzykiem w PLUS BANK S.A., a także zasad ustalania wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Sprawozdanie stanowi realizację postanowień *Polityki informacyjnej PLUS BANK S.A.*, uchwalonej przez Zarząd Banku i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, opracowanej zgodnie z następującymi przepisami zewnętrznymi:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz aktami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR,
- Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. 2019, poz. 2357 wraz z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makro ostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637).

Użyte w *Sprawozdaniu* terminy i określenia oznaczają:

Bank	PLUS BANK S.A.,
Grupa	Grupa kapitałowa PLUS BANK S.A.,
Rozporządzenie CRR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
Dyrektywa CRD	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 200/48/WE oraz 2006/49/WE,
Uchwała Nr 386/2008 KNF	Uchwała Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8, poz. 40 z późn. zm.),
Kapitał regulacyjny	Całkowity wymóg kapitałowy stanowiący 8% łącznej ekspozycji na ryzyko obliczanej na podstawie Rozporządzenia CRR/Dyrektywy CRD,
Kapitał wewnętrzny	Potrzeby kapitałowe szacowane na podstawie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637) i Rekomendacją H - dotycząca systemu kontroli wewnętrznej w bankach Komisji Nadzoru Finansowego.

O ile nie podano inaczej, wszystkie dane liczbowe zaprezentowano wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, w tysiącach złotych.

I. Informacje ogólne

1. Informacje dotyczące podmiotów objętych obowiązkiem ujawnień

Grupę Kapitałową PLUS BANK Spółka Akcyjna stanowi PLUS BANK Spółka Akcyjna (dalej „Bank”) - jednostka dominująca wraz z jednostkami od niego zależnymi. Wszystkie spółki zależne mają swoją siedzibę w Polsce.

Struktura własności spółek zależnych i stowarzyszonych Banku na dzień 31.12.2019 r.:

NAZWA SPÓŁKI	UDZIAŁ % W KAPITALE PODSTAWOWYM	METODA WYCENY	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW NA 31.12.2019 R.	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW NA 31.12.2018 R.
Centrum Szkolenia i Zarządzania Nieruchomościami sp. z o. o.	100%	wartość godziwa	4 517	5 250
IB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	90,1%	wartość godziwa	2 150	2 150
Rzemieśniczy Dom Towarowy Inwestycyjny sp. z o. o. w likwidacji	30,77%	wartość godziwa	0	0
PB ONE sp. z o. o. w likwidacji	100%	wartość godziwa	5	5
Nr SPV 1 sp. z o. o.	100%	wartość godziwa	0	0
Nr SPV 2 sp. z o. o. w likwidacji	100%	wartość godziwa	0	0

Na dzień 31.12.2019 r. Bank był zaangażowany kapitałowo w poniższe spółki niepodlegające konsolidacji:

NAZWA SPÓŁKI	UDZIAŁ % W KAPITALE PODSTAWOWYM	METODA WYCENY	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW NA 31.12.2019 R.	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW NA 31.12.2018 R.
Stary Młyn Sp. z o. o.	100%	wartość godziwa	0	0
Poprzeczna 33 Sp. z o.o.	80%	wartość godziwa	0	0
EMIR 75 Sp. z o.o.	100%	wartość godziwa	0	0
Asparia Sp. z o.o.	100%	wartość godziwa	0	0
Projekt S8 Sp. z.o.o	100%	wartość godziwa	0	0

Spółki Stary Młyn Sp. z o. o., Poprzeczna 33 Sp. z.o.o, EMIR 75 Sp. z o.o., Asparia Sp. z o. o oraz Projekt S8 Sp. z o.o. z uwagi na brak sprawowanej przez Bank kontroli lub z uwagi na nieistotność nie zostały włączone do konsolidacji.

Na dzień 31.12.2019 r. Grupa Kapitałowa PLUS BANK S.A. objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym następujące spółki: PLUS BANK S.A. - jednostka dominująca Grupy

Bank jest spółką akcyjną działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 29.08.1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019, poz. 2357 ze zm.) oraz przepisów Kodeksu spółek handlowych (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 505 ze zm.) i postanowień Statutu Banku. Siedziba Banku mieści się w Warszawie, przy Al. Stanów Zjednoczonych 61a.

Bank utworzony został na podstawie Decyzji nr 56 Prezesa NBP z dnia 12.04.1991 r. Wpis do Rejestru Handlowego dokonany został w Sądzie Rejonowym w Poznaniu dnia 26.04.1991 r. pod sygnaturą RHB 5747. W dniu 07.03.2002 r. PLUS BANK S.A. (wcześniej INVEST-BANK S.A.) został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, XXI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000096937. Aktualnie po przeniesieniu w 2002 roku siedziby Banku z Poznania do Warszawy, sądem rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy. Czas działania Banku został określony jako nieoznaczony.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) Bank w ramach przeważającego rodzaju prowadzonej działalności posiada wpis pod nr 6419 Z „Inne pośrednictwo pieniężne”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest wykonywanie czynności bankowych na rzecz przedsiębiorców oraz innych osób prawnych, osób fizycznych i komórek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, a także wykonywanie innych czynności określonych postanowieniami Statutu.

Na dzień 31.12.2019 r. PLUS BANK S.A. zatrudniał 175 osób (170 etatów), w stosunku do 553 osób (546,7 etatów) na dzień 31.12.2018 r. Akcje Banku nie znajdują się w publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Centrum Szkolenia i Zarządzania Nieruchomościami Sp. z o.o. (CSiZN) – podmiot zależny

Spółka powstała w wyniku połączenia w 2014 roku 4 spółek zależnych od Banku: CEKB Invest Training Sp. z o.o. (spółka przejmująca), Profit S.A., Invest Profit S.A. i Zarządzanie Nieruchomościami Sp. z o.o.. Udziały spółki w liczbie 26 580 objął w całości Bank.

Podstawową działalnością Spółki jest administracja i zarządzanie nieruchomościami.

W roku 2019 Spółka zarządzała:

- 379 lokalami mieszkalnymi będącymi własnością PLUS BANK S.A., które występują w księgach Banku jako nieruchomości inwestycyjne,
- nieruchomościami biurowymi w Poznaniu będącymi własnością PLUS BANK S.A.,
- ośrodkiem szkoleniowo-hotelowym w Kamińsku będącym własnością Spółki.

W ramach zarządzania nieruchomościami spółka dąży do utrzymania wartości powierzonego jej majątku, a ponadto do zwiększenia dochodów z wynajmu oraz utrzymywania niskiego poziomu pustostanów w całym zasobie nieruchomości.

W 2019 roku przychody dla Banku z tytułu wynajmu lokali mieszkalnych wyniosły 5 459 tys. zł. Strata netto spółki na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 2 926 tys. zł. Wartość udziałów w ewidencji jednostki dominującej wykazana na koniec 2019 r. wynosiła 4 517 tys. zł.

IB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. – podmiot zależny

Na dzień 31.12.2019 r. PLUS BANK S.A. posiadał 90,10% akcji imiennych serii A o wartości nominalnej 21,50 zł każda. Po dniu bilansowym Bank dokonał sprzedaży posiadanych akcji. Na dzień 31.12.2018 r. udział posiadanych przez Bank akcji wynosił 92,73%.

Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie i zarządzanie zamkniętymi funduszami inwestycyjnymi. Towarzystwo działa w obszarze funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych tworzonych dla konkretnych inwestorów na ich zamówienie.

Certyfikaty inwestycyjne funduszy są oferowane wyłącznie bezpośrednio przez Towarzystwo, z pominięciem jakiegokolwiek sieci dystrybucji.

Na dzień 31.12.2019 r. Towarzystwo zarządzało 9 funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi typu FIZAN. Łączne aktywa funduszy inwestycyjnych w zarządzaniu (na dzień 31.12.2019 r.) wyniosły 8,48 mld zł. W 2019 roku spółka wygenerowała przychody w wysokości 2,16 mln zł, a zysk netto 162,6 tys. zł. Wartość udziałów w ewidencji jednostki dominującej wykazana na koniec 2019 r. wynosiła 2,15 mln zł.

Bank oraz podmiot z Grupy Głównego Akcjonariusza zawarły list intencyjny dotyczący sprzedaży akcji w IB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. i w dniu 19.06.2019 r. został złożony wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie braku sprzeciwu na planowaną transakcję.

Po uzyskaniu decyzji Komisji Nadzoru Finansowego o braku podstaw do zgłoszenia sprzeciwu w dniu 17.02.2020 r. Bank dokonał sprzedaży 100 tysięcy akcji zwykłych imiennych serii A na rzecz WBN Holding Limited z siedzibą w Limassol, Cypr i wyraził zgodę na wykreślenie go z księgi akcyjnej IB TFI. Cena sprzedaży za jedną akcję wyniosła 26,86 zł a łączna cena za akcje wyniosła 2 686 000,00 zł.

PB ONE Sp. z o. o. w likwidacji

Spółka PB ONE Sp. z o.o. została utworzona w 2016 roku dla realizacji zadań związanych z procesami windykacyjnymi mającymi na celu odzyskanie wierzytelności kredytowych Banku.

Plus Bank posiada 100% udziałów. Kapitał zakładowy spółki wynosi 5 tys. zł i dzieli się na 100 udziałów, z których każdy ma wartość nominalną 50,00 zł. Wartość w księgach Banku wg stanu na 31.12.2019 r. wynosi 5 tys. zł. Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej.

Wobec zmiany strategii windykacyjnej Zarząd PLUS BANK S.A. w dniu 9.08.2018 r. postanowił rozwiązać spółkę. Otwarcie likwidacji nastąpiło z dniem powzięcia przez współników uchwały o rozwiązaniu spółki, tj. w dniu 23.08.2018 r.

Rzemieślniczy Dom Towarowy Sp. z o. o. w likwidacji

Bank jest jednym z 20 udziałowców spółki RDT i posiada 56.925 udziałów z 185.000 ustanowionych, tj. 30,77% kapitału zakładowego. Bank aktualnie jest wiodącym udziałowcem spółki, gdyż posiada ponad 90% głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Wartość bilansowa w księgach Banku na dzień 31.12.2019 r. wynosi zero. Bank nie finansuje działalności spółki. W 2019 roku spółka nie prowadziła działalności gospodarczej.

EMIR 75 sp. z o.o. - w upadłości

Bank posiada 100% udziałów w spółce EMIR 75 sp. z o.o. w upadłości. Z uwagi jednak na toczące się postępowanie upadłościowe, kontrola nad spółką i zarząd jej majątkiem pozostaje w gestii syndyka masy upadłości.

ASPARIA sp. z o.o

W związku z brakiem spłaty udzielonego kredytu na rzecz Asparia sp. z o.o., Bank zgłosił do sądu rejestrowego fakt wykonania zabezpieczenia w formie zastawu na udziałach i czeka na zarejestrowanie go jako jedynego współnika.

Stary Młyn sp. z o.o.; Poprzeczna 33 sp. z o.o.

Przejmując kontrolę nad spółką Stary Młyn Sp. z o.o., Bank pośrednio przejął kontrolę nad spółką Poprzeczna 33 sp. z o.o., w której Stary Młyn sp. z o.o. ma 80% udziałów.

Projekt S8 sp. z o.o.

W związku z brakiem spłaty udzielonego kredytu na rzecz Projekt S8 sp. z o.o., Bank zgłosił do sądu rejestrowego fakt wykonania zabezpieczenia w formie zastawu na udziałach.

Nr SPV 1 sp z o.o.

Bank posiada 100% udziałów w spółce. Spółka jest przeznaczona do likwidacji, ale jeszcze nie podjęto Uchwały w sprawie i nie złożono wniosku o likwidację.

Nr SPV 2 sp z o.o. w likwidacji

Bank posiada 100% udziałów w spółce. W dniu 23.08.2018r. podjęto uchwałę o rozwiązaniu Spółki w drodze likwidacji.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe PLUS BANK S.A. oraz sprawozdania finansowe jego jednostek zależnych. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są sporządzane za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu jednolitych zasad rachunkowości.

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejścia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejściem.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości.

Nadwyżkę kosztu przejścia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeśli koszt przejścia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych, dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący. Cenę przejścia pomniejsza się o wypłacenie dywidendy lub inne udziały powstałe w zyskach przed dniem objęcia kontrolą.

W momencie, gdy inwestycje w jednostce gospodarczej przestają być jednostką zależną, nie stając się jednak jednostką stowarzyszoną ani jednostką współkontrolowaną jest ona księgowana jako składnik aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.

Wartość bilansową inwestycji w dniu, w którym przestaje ona być jednostką zależną, traktuje się jako cenę nabycia w momencie początkowej wyceny jako składnik aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.

II. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Bank w celu ochrony interesów klientów i zapewnienia bezpieczeństwa swojej działalności stosuje następujące zasady:

- posiada skuteczny, sformalizowany, dostosowany do skali i rodzaju działalności system zarządzania, w ramach którego funkcjonuje:
 - system zarządzania ryzykiem i kapitałem, obejmujący identyfikację, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie (w tym limitowanie) ryzyka oraz ocenę adekwatności kapitałowej i planowanie kapitałowe,
 - system kontroli wewnętrznej, przede wszystkim w zakresie realizacji czynności bankowych, wykonywanych we własnym zakresie jak również powierzonych w drodze umowy outsourcingu innym przedsiębiorcom,
- utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie, stosownie do rozmiarów prowadzonej działalności i ekspozycji na ryzyko tj. na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - całkowity kapitał regulacyjny,
 - całkowity kapitał wewnętrzny,
- posiada plany działania na wypadek niekorzystnych zdarzeń:
 - plany utrzymania ciągłości działania zapewniające ciągłe i niezakłócone funkcjonowanie banku,
 - plany awaryjne zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności bieżącej na wypadek niekorzystnych zdarzeń (kryzys płynności, niedobór funduszy własnych) mogących poważnie tę działalność zakłócić.

Bank narażony jest w swojej działalności przede wszystkim na następujące ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko modeli (trudno mierzalne),
- ryzyko braku zgodności.

Zarząd PLUS BANK S.A. oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i odpowiedni z punktu widzenia profilu i strategii instytucji.

1) Główne elementy zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest minimalizacja strat z tytułu niewywiązania się klientów ze zobowiązań kredytowych wobec Banku.

Bank stosuje:

- metodyki oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych oraz instytucjonalnych, ubiegających się o udzielenie kredytu lub pożyczki lub występują jako osoby poręczające za zobowiązania klientów Banku,
- prawne zabezpieczenia wierzytelności Banku,
- procedury wewnętrzne regulujące proces monitorowania klientów z którymi zawarte zostały umowy kredytowe lub umowy pożyczki lub umowy dotyczące innych produktów obarczonych ryzykiem kredytowym.

Monitorowany jest poziom ryzyka związanego z terminowością obsługi, sytuacją finansową klienta oraz zabezpieczeniem transakcji. Bank różnicuje również limity kompetencyjne w zależności od kwoty łącznego zaangażowania kredytowego klienta w Banku oraz segmentu klienta (oddzielnie dla klientów detalicznych i klientów instytucjonalnych).

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian parametrów rynkowych na rynku finansowym na wynik finansowy Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej polega na utrzymywaniu ekspozycji Banku w akceptowalnych granicach tj. granicach limitów ustalanych przez Zarząd Banku lub Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz alokowaniu adekwatnej kwoty funduszy własnych na pokrycie strat nieoczekiwanych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymywanie płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów.

Terminowe wywiązywanie się z zobowiązań zapewniają aktywa płynne (instrumenty rynku pieniężnego, w tym krótkoterminowe lokaty na rynku międzybankowym i łatwo zbywalne papiery wartościowe o niskim ryzyku rynkowym), które zabezpieczają (pokrywają z nadwyżką) wypłaty depozytów, uruchomienia środków z tytułu zawartych umów kredytowych i realizacji innych zobowiązań a ponadto stanowią zabezpieczenie na wypadek zdarzeń kryzysowych.

Natomiast finansowanie portfela kredytów, Bank zabezpiecza stabilnymi źródłami finansowania, w tym długoterminowym osadem utrzymującym się na rachunkach depozytowych klientów.

Bank ogranicza ryzyko płynności utrzymując je w granicach limitów wewnętrznych i nadzorczych.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe instrumentów dłużnych i pochodnych na stopę procentową, rozumiane jest jako potencjalny, negatywny wpływ zmian cen rynkowych oraz kształtu krzywej dochodowości na wynik finansowy Banku. W 2019 r. Bank w swoim portfelu posiadał wyłącznie obligacje Skarbu Państwa.. W celu zminimalizowania ryzyka rynkowego instrumentów dłużnych, Bank dostosowuje strukturę portfela bankowego do otoczenia rynkowego stóp procentowych. Niemniej Bank (nie tylko w wymiarze ryzyka rynkowego instrumentów dłużnych) eksponowany jest na ryzyko systematyczne związane z kondycją polskiej gospodarki i wiarygodnością płatniczą Skarbu Państwa.

Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczanie zdarzeń mogących generować straty operacyjne we wszystkich obszarach działalności Banku oraz ograniczanie skutków tych zdarzeń.

Obowiązująca w Banku Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym opisuje role i odpowiedzialności w zakresie zarządzania tym ryzykiem oraz obejmuje ogólne zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, przeciwdziałania oraz raportowania ryzyka operacyjne. Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego polega na analizie czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych mogących mieć istotny wpływ na osiągnięciu celów Banku. Głównymi narzędziami stosowanymi w identyfikacji i ocenie ryzyka operacyjnego są:

- baza zdarzeń operacyjnych Banku,
- kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI),
- samoocena ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje także Komitet Ryzyka Operacyjnego, który wypracowuje stanowiska i wydaje rekomendacje w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko braku zgodności

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest tworzenie i funkcjonowanie efektywnego procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, mającego na celu ograniczanie skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka braku zgodności. Ryzyko braku zgodności może powodować skutki finansowe jak i niefinansowe w szczególności tj. sankcje prawne i regulaminowe, straty finansowe wynikające z roszczeń prawnych, kar finansowych lub innego rodzaju sankcji nałożonych przez organy nadzoru, pogorszenie się reputacji, zwiększenie poziomu skarg i reklamacji.

Do realizacji procesów zarządzania ryzykiem braku zgodności powołana jest w Banku komórka organizacyjna należąca do systemu kontroli wewnętrznej i podległa bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku tj. Biuro ds. Compliance (BC).

Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały zdefiniowane w regulacjach wewnętrznych Banku, w szczególności w „Polityce zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności PLUS BANK S.A.” oraz „Regulaminie funkcjonowania Biura ds. Compliance”.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku kluczowymi elementami są: nadzór Rady Nadzorczej Banku, wspieranej przez Komitet Audytu np.: w ramach wydawanych opinii w zakresie corocznej oceny Biura ds. Compliance oraz efektywności zarządzania ryzykiem braku

zgodności w Banku, odpowiedzialność Zarządu Banku za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz zapewnienie przestrzegania „Polityki zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności”, odpowiedzialność wszystkich pracowników Banku za zapewnienie zgodności w zakresie powierzonych obowiązków służbowych oraz odpowiednie usytuowanie Biura ds. Compliance w strukturze Banku. .

Wprowadzenie i stosowanie zasad oraz standardów w zakresie zgodności i ryzyka braku zgodności pełni istotną rolę w kreowaniu wartości Banku, wzmacnianiu i ochronie jego dobrego imienia oraz we wzmacnianiu zaufania publicznego do działalności Banku i jego pozycji na rynku.

Ryzyko modeli

Celem zarządzania ryzykiem modeli jest zapewnienie stabilności i adekwatności modeli do profilu i skali działalności Banku, rzetelnej oceny ryzyka modeli oraz ich istotności z punktu widzenia wpływu na wyniki oceny ryzyka dokonywane w oparciu o te modele.

Zarządzanie ryzykiem modeli obejmuje następujące procesy:

- identyfikację ryzyka modeli, w tym gromadzenie informacji o istniejących, budowanych, a także planowanych do budowy modelach oraz cykliczne ocenianie stopnia narażenia na ryzyko modeli,
- monitorowanie i kontrolę poziomu ryzyka modeli,
- budowę, weryfikację i zatwierdzanie modeli,
- ocenę adekwatności modeli i poprawności sposobu ich wykorzystania (walidację modeli)

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko modeli stosowane są następujące mechanizmy:

- narzędzia analityczne wspierające pomiar ryzyka modeli, ich walidację oraz monitoring,
- sprawozdawczość w zakresie wyników walidacji oraz stopnia narażenia na ryzyko modeli, będące podstawą decyzji odnośnie wykorzystania lub ewentualnych zmian modeli,
- zatwierdzony przez Radę Nadzorczą poziom tolerancji Banku na ryzyko modeli. W przypadku jego przekroczenia, Departament Strategii i Kontroli Ryzyka przygotowuje analizę działań naprawczych dla poszczególnych modeli o wysokim poziomie ryzyka i przedstawia ją do akceptacji Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej.

2) Organizacja zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem, zlokalizowane w Pionie Ryzyka (za wyjątkiem zarządzania ryzykiem braku zgodności, które podlega bezpośrednio Prezesowi Banku), realizowane jest przez następujące komórki organizacyjne:

- Departament Ryzyka Operacyjnego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- Departament Strategii i Kontroli Ryzyka, w zakresie ryzyka kredytowego, ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego (walutowego i cen instrumentów dłużnych), ryzyka płynności i ryzyka modeli, a także kontroli ryzyka kredytowego oraz poprzez ocenę całkowitego narażenia na ryzyko oraz adekwatności kapitałowej.
- Departament Decyzji Kredytowych i Monitoringu
- Centrum Restrukturyzacji i Windykacji

- Zespół Walidacji Modeli.

Zarządzanie ryzykiem i kapitałem wspierane jest przez odpowiednie komitety:

- Komitet Kredytowy,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.
- Komitet ds. Odzyskiwania Wierzytelności
- Komitet ds. Bezpieczeństwa Teleinformatycznego

Kluczową rolę w procesie zarządzania odgrywa Zarząd Banku. W Banku funkcjonuje Departament Audytu Wewnętrznego, którego zadaniem jest badanie i ocena w sposób obiektywny i niezależny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego.

W Banku nie został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka.

Ryzyko kredytowe

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

- **Departament Strategii i Kontroli Ryzyka** - opracowuje informację zarządczą z zakresu analiz ryzyka w poszczególnych portfelach kredytowych oraz w komórkach organizacyjnych Banku, odpowiada za poprawność wyznaczania odpisów aktualizujących, opracowuje, wdraża i monitoruje przestrzeganie obowiązujących polityk, procedur i standardów z zakresu ryzyka kredytowego.
- **Departament Decyzji Kredytowych i Monitorowania** dokonuje oceny poziomu ryzyka kredytowego transakcji kredytowych w zakresie klientów instytucjonalnych i detalicznych w momencie udzielania lub wprowadzania zmian już funkcjonujących transakcjach, a także dokonuje oceny ryzyka transakcji kredytowych w całym okresie ich funkcjonowania poprzez prowadzenie monitoringu Klientów posiadających znaczące zaangażowanie.
- **Centrum Restrukturyzacji i Windykacji** opracowuje zasady dotyczące windykacji i restrukturyzacji należności, monitoruje kredytobiorców zalegających ze spłatą, przeprowadza restrukturyzacje oraz zarządza portfelem należności windykowanych (odzyskuje należności, rozlicza firmy windykacyjne i kancelarie prawne).

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym wspiera Komitet Kredytowy, do którego zadań należy:

- wydawanie wstępnych decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych, dla których decyzję kredytową podejmuje Zarząd Banku,
- wydawanie decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych według przyznanych kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych.
- wydawanie wstępnych decyzji dotyczących zatwierdzenia lub wprowadzenia zmian do modeli scoringowych oraz wprowadzenia zmian do polityki kredytowej Banku, wydawanie decyzji dotyczących przyznania, zmiany lub anulowania przyznanych indywidualnych limitów decyzji kredytowych dla pracowników Departamentu Kredytów i Monitoringu oraz przyznania lub zmiany indywidualnych limitów rekomendacji dla pracowników Centrum Weryfikacji i Uruchamiania Kredytów.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko rynkowe i ryzyko płynności

Zadania w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności realizowane są przez niezależne komórki organizacyjne:

- **Departament Strategii i Kontroli Ryzyka** opracowuje i wdraża zasady identyfikacji i pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego, ryzyka płynności i ryzyka modeli oraz kontroluje przestrzeganie limitów ograniczających nadzorowane ryzyka. Biuro opracowuje raporty na temat nadzorowanych ryzyk i rekomenduje działania gwarantujące utrzymanie ich akceptowalnego poziomu. Opracowuje również zbiorczą informację zarządczą na temat łącznego narażenia Banku na wszystkie rodzaje ryzyka oraz ocenia adekwatność kapitałową Banku.
- **Departament Skarbu**
 - zabezpiecza aktywa płynne na poziomie zapewniającym realizację bieżących zobowiązań i monitoruje stan gotówki w kasach,
 - zawiera transakcje na rynku międzybankowym w granicach obowiązujących limitów, w tym transakcje zabezpieczające.
- **Departament Operacji Bankowych i Automatyzacji** ustala pozycję walutową Banku, zarządza rachunkami nostro i rozlicza transakcje Departamentu Skarbu.

Proces zarządzania ryzykiem finansowym wspiera Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, do którego zadań należy m.in.:

- monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem finansowym i kształtowania się jego poziomu oraz możliwości kapitałowych Banku,
- podejmowanie decyzji w zakresie wysokości limitów ograniczających ryzyko, z wyłączeniem limitów będących w kompetencji Zarządu Banku,
- podejmowanie wstępnych decyzji i wypracowywanie rozwiązań docelowych dotyczących m.in. metodyki pomiaru (w tym szacowania kapitału wewnętrznego i ustanawiania parametrów odzwierciedlających poziom ryzyka) i kontroli ryzyka finansowego.

Ryzyko operacyjne

Nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Rada Nadzorcza. Zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką ZRO (Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym) w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- a) Zarząd Banku,
- b) Komitet Ryzyka Operacyjnego, jest on organem opiniodawczym Zarządu Banku, do jego obowiązków należy wydawanie opinii i rekomendacji w zakresie ryzyka operacyjnego, analiza istotnych zdarzeń, incydentów oraz głównych zagrożeń związanych z ryzykiem operacyjnym oraz z ryzykiem reputacji, wypracowanie założeń do strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, opiniowanie i zatwierdzanie istotnych aspektów funkcjonowania modeli w Banku, analiza przeglądów poziomu samooceny w skali całego Banku jak również pojedynczych samoocen, analiza w zakresie funkcjonowania Matrycy funkcji kontroli,
- c) Dyrektorzy komórek organizacyjnych Banku,

- d) Podmioty zewnętrzne oraz spółki zależne wdrożone do Struktury organizacyjnej zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnie z postanowieniami Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A.

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym wbudowana jest w ogólną strukturę zarządzania Bankiem. Mechanizm wsparcia dla komórek organizacyjnych Banku w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym zapewnia Departament Ryzyka Operacyjnego dedykowany do zadań związanych z nadzorowaniem procesów identyfikacji, oceny, monitorowania i ograniczania ryzyka operacyjnego. Procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym wspomagane są przez bazę ryzyka operacyjnego dedykowaną do monitorowania i pomiaru ryzyka operacyjnego, w niej znajdują się informacje o wszelkich zdarzeniach z zakresu ryzyka operacyjnego.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje następujące poziomy kontroli (linie obrony):

- a) pierwsza linia obrony - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej przez wszystkie komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (weryfikacja bieżąca i testowanie poziome),
- b) druga linia obrony - którą stanowi działanie (funkcja kontroli ryzyka) mające za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, na które składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem oraz działalność komórki ds. zgodności w ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
- c) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny usytuowany w systemie kontroli wewnętrznej Banku.

W ramach funkcji kontroli w Banku stosowane są określone Mechanizmy kontrolne wpisane w użytkowane w Banku systemy IT oraz czynności wykonywane przez pracowników, mające zapewnić realizację celów procesu oraz zapewnienie osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej.

Zapewniane jest również niezależne monitorowanie przestrzegania skuteczności mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą realizowaną w odniesieniu do wszystkich procesów funkcjonujących w strukturze Banku oraz testowanie realizowane w odniesieniu do wszystkich procesów istotnych funkcjonujących w strukturze.

Komórki organizacyjne Banku z I oraz II linii obrony (w zależności od poziomu identyfikowanego w ich obszarach ryzyka operacyjnego) ustalają częstotliwość oraz zakresy prowadzonego monitorowania poziomego oraz pionowego.

Uczestnikami systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są także podmioty zewnętrzne oraz spółki zależne wdrożone do *Struktury organizacyjnej zarządzania ryzykiem operacyjnym*, zgodnie z postanowieniami *Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A.*

Ryzyko modeli

Zarządzanie ryzykiem modeli realizowane jest w następujących komórkach organizacyjnych:

- Departamencie Strategii i Kontroli Ryzyka w zakresie modeli wspierających zarządzanie ryzykiem kredytowym, ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej, ryzykiem rynkowym (walutowym i cen instrumentów dłużnych) i ryzykiem płynności,
- Departamencie Ryzyka Operacyjnego w zakresie modelu szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka operacyjnego,
- Zespół Walidacji Modeli w zakresie walidacji modeli.

Proces zarządzania ryzykiem modeli w 2019 roku koordynował Departament Strategii i Kontroli Ryzyka.

3) Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank dokonuje pomiaru i raportuje ryzyka w ramach:

1. Systemu sprawozdawczości zewnętrznej - informację o poziomie ryzyka i adekwatności kapitałowej w ramach pakietów sprawozdawczych przekazywanych do Narodowego Banku Polskiego.

a) miesięcznie FINREP, w ramach, którego przekazywana jest m.in. przeprowadzana zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 KNF kalkulacja nadzorczych miar ryzyka płynności oraz LQ w zakresie wymogu pokrycia wypływów netto (LCR),

b) kwartalnie: COREP zawierający informację o poziomie ryzyka i adekwatności kapitałowej, LR w zakresie dźwigni finansowej, NSFR dotyczący stabilnego finansowania oraz ALMM w zakresie dodatkowych wskaźników monitorowania płynności.

2. Systemu Informacji Zarządczej (SIZ), zapewniający kierownictwu Banku regularne informacje niezbędne w procesie zarządzania Bankiem oraz umożliwiające monitorowanie ryzyka oraz realizację strategii Banku.

Bank sporządza liczne raporty na temat poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznej ekspozycji Banku na ryzyko i adekwatności kapitałowej. Zgodnie z SIZ raporty udostępniane są Zarządowi Banku, Radzie Nadzorczej Banku, Komitetom lub odpowiednim komórkom operacyjnym zaangażowanym w poszczególne procesy z częstotliwością uzależnioną od zmienności i wagi czynników ryzyka:

- **raporty dotyczące ryzyka kredytowego** są opracowywane przez Departament Strategii i Kontroli Ryzyka:

➤ **raporty miesięczne:**

- kompleksowe raporty o ryzyku kredytowym Banku odzwierciedlające aktualny stan ryzyka w portfelu oraz w odniesieniu do poprzednich okresów,
- strukturę jakościową portfela, migracje między koszykami zgodnie z MSSF 9,
- analizy szkodowości portfela kredytowego, w tym analizy typu vintage,
- informacja o wykorzystaniu limitów portfelowych,
- informacje nt. marży na ryzyko kredytowe,

➤ **raporty kwartalne i roczne:**

- monitoring jakości narzędzi wspomagających ocenę wiarygodności kredytowej klientów detalicznych oraz walidacja tychże narzędzi,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych w celu oceny stopnia narażenia Banku na skrajnie niekorzystne zmiany zachodzące w otoczeniu makroekonomicznym.

- **raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego i ryzyka płynności** są opracowywane przez Departament Strategii i Kontroli Ryzyka:

- **raporty codzienne** - informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka rynkowego, ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej (monitoring odbywa się miesięcznie), ryzyka płynności w tym deklarowanych wartości minimalnych poszczególnych kategorii zobowiązań oraz limitów maksymalnego zaangażowania w operacje na rynku międzybankowym dla krajowych i zagranicznych banków,
- **raporty tygodniowe** - wybrane informacje w zakresie ryzyka płynności.
- **raporty miesięczne** - ocena stabilności i źródeł finansowania (przeprowadzana zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 KNF),
- **raport kwartalny** - ocena zdolności do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne w przypadku zagrożenia płynności,
- **raport roczny** – awaryjny plan działania zapewniający niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w zakresie płynności płatniczej.

Departament Strategii i Kontroli Ryzyka niezależnie od informacji cyklicznych w sytuacji przekroczeń nadzorowanych limitów przekazuje niezwłocznie informację w zależności od wagi limitu (rodzaju zagrożenia) odpowiednio członkowi Zarządu nadzorującemu Pion Ryzyka i/lub na najbliższym posiedzeniu Zarządu i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Departament Strategii i Kontroli Ryzyka niezależnie od informacji cyklicznych w sytuacji przekroczeń nadzorowanych limitów przekazuje niezwłocznie informację w zależności od wagi limitu (rodzaju zagrożenia) odpowiednio członkowi Zarządu nadzorującemu Pion Ryzyka i/lub na najbliższym posiedzeniu Zarządu i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

- **raporty dotyczące ryzyka operacyjnego** – są opracowywane przez Departament Ryzyka Operacyjnego:

- **raport kwartalny** - *Kwartalne Sprawozdanie DRO Straty Operacyjne, AML, Prewencja przestępstw, Funkcja Kontroli PLUS BANK S.A.*
raport zawiera najistotniejsze zdarzenia z zakresu ryzyka operacyjnego, informacje o przekroczeniach kluczowych wskaźników, informację z zakresu AML i prewencji przestępstw oraz realizację funkcji kontroli.
- **raporty roczne:**
 - *Raport z przeglądu procesu samooceny ryzyka operacyjnego w PLUS BANK S.A.* - Raport zawiera informacje z zakresu identyfikacji, oceny oraz środków kontrolnych – mitygujących ryzyko operacyjne,
 - *Sprawozdanie z realizacji procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A.* Informacja o sposobie realizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A. w całej strukturze Banku.

- **raporty dotyczące ryzyka braku zgodności** – są opracowywane przez Biuro ds. Compliance

- **raport kwartalny** - *Raport z zarządzania ryzykiem braku zgodności* zawiera informacje nt. procesu identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w PLUS BANK S.A.; przedkładany jest Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu,

- **raport roczny** – w formie *Sprawozdania dotyczącego zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A.*, przedkładany jest Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu oraz Radzie Nadzorczej Banku,. Sprawozdanie obejmuje w szczególności swym zakresem:
- 1) sprawozdanie z realizacji zadań Biura ds. Compliance, określonych w Rocznym Planie Compliance,
 - 2) zestawienie wyników niezależnego monitorowania przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz mechanizmów kontrolnych; w szczególności zestawienie wykrytych nieprawidłowości wysokich i krytycznych, w tym status realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - 3) zestawienie wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności oraz wyników testowania,
 - 4) informacje nt. zapewnienia niezależności Biura ds. Compliance i jego pracownikom,
 - 5) informacje nt. zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań komórki oraz środków finansowych na potrzeby szkoleniowe celem podnoszenia kwalifikacji i umiejętności pracowników Biura ds. Compliance,
 - 6) informacje nt. współpracy Biura ds. Compliance z analogiczną komórką podmiotu zależnego Banku oraz korzystania z określonych usług doradczych na potrzeby procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Straty z tytułu zdarzeń powiązanych z ryzykiem braku zgodności rejestrowane są w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego.

- **kwartalny raport nt. całkowitego narażenia Banku na ryzyko oraz adekwatności kapitałowej** opracowywany przez Departament Strategii i Kontroli Ryzyka zawierający informacje o poziomie ryzyka w Banku, w tym:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyka rynkowego (ryzyka walutowego i ryzyka cen instrumentów dłużnych),
- ryzyka płynności,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka modeli (w cyklu kwartalnym),

oraz o adekwatności kapitałowej i sytuacji ekonomicznej w kraju prezentowany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku.

W okresach rocznych Departament Ryzyka Operacyjnego informuje Radę Nadzorczą o wynikach kontroli w zakresie oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zarządzaniu ryzykiem.

4) Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Ryzyko kredytowe

Bank stosuje zasadę, że głównymi czynnikami ryzyka są wielkość zaangażowania i długość okresu kredytowania ekspozycji (termin spłaty wynikający z harmonogramu). Przy ekspozycjach kredytowych o niższych saldach i krótszych terminach spłaty Bank oczekuje zabezpieczeń przede

wszystkim o dużej płynności - typu ubezpieczenie kredytu, poręczenie. Przy zaangażowaniach dużych lub o dłuższych terminach spłaty Bank oczekuje zabezpieczeń rzeczowych (ruchomości i nieruchomości) o dużej wartości zapewniających utrzymanie wartości zabezpieczenia w długim okresie czasu.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko rynkowe i ryzyko płynności

Bank zabezpiecza się przed ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności poprzez:

- utrzymywanie ekspozycji na te ryzyka w ramach obowiązujących limitów nadzorczych oraz limitów wewnętrznych, w tym apetytu na ryzyko,
- podejmowanie działań w obszarze biznesowym/produktowym rekomendowanych przez Departament Strategii i Kontroli Ryzyka stosownie do identyfikowanych zagrożeń,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych.

Ryzyko operacyjne

Bank określa poziom tolerancji na ryzyko operacyjne oraz wynikający z przyjętego limitu tolerancji – akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego poprzez przyjęty apetyt Banku na ryzyko operacyjne.

W Banku funkcjonują następujące sposoby traktowania działania w zakresie zidentyfikowanego ryzyka operacyjnego podejmowane w zależności od poziomu tego ryzyka w stosunku do tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne:

- a) akceptowanie ryzyka, które wiąże się ze świadomym niepodjęciem działań ograniczających prawdopodobieństwo lub skutki zmaterializowania się danego zagrożenia,
- b) ograniczanie ryzyka przede wszystkim poprzez odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów, ich opis oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych. W celu redukcji ryzyka operacyjnego podejmowane są także takie działania jak nadzór i kontrole funkcjonalne oraz utrzymanie ciągłości działania,
- c) transferowanie ryzyka, tj. przenoszenie części lub całości ryzyka związanego z danym zagrożeniem na podmiot zewnętrzny, w szczególności poprzez zlecenie wykonywania czynności zewnętrznym dostawcom usług (outsourcing) lub stosowanie ubezpieczeń, gdzie wysokość kwot ubezpieczenia zależy od poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach objętych ubezpieczeniem,
- d) unikanie ryzyka, tj. niepodjęcie działań, z którymi wiąże się dane zagrożenie.

Stały nadzór nad bazą strat z tytułu ryzyka operacyjnego pozwala na identyfikację obszarów o podwyższonym ryzyku operacyjnym oraz podejmowanie działań pozwalających na ich minimalizację.

W celu redukcji ryzyka operacyjnego w Banku opracowywane oraz testowane są plany utrzymania ciągłości działania.

W Banku zostały zaimplementowane Mechanizmy kontrolne, które w istotny sposób powinny ograniczać ryzyko w procesach Banku (w tym ryzyko operacyjne).

Stosowane w Banku mechanizmy kontroli ryzyka operacyjnego uwzględniają szacunek wpływu ryzyka na bezpieczeństwo Banku i rentowność jego działalności, a także wiarygodność sprawozdawczości prowadzonej przez Bank oraz przestrzeganie przez niego przepisów prawa i regulacji wewnętrznych.

Szczegółowy opis Mechanizmów kontrolnych funkcjonujących w Banku jest zawarty w Zasadach organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A. wprowadzonych Uchwałą Zarządu PLUS BANK S.A. nr 73/2018 z dnia 18.02.2018 r.

Kontrola wewnętrzna powinna być realizowana w dwóch aspektach:

- prewencyjnym, polegającym na weryfikacji poprawności wykonywanych działań przed ich zakończeniem,
- detekcyjnym, tzn. w formie kontroli polegającej na badaniu dokumentów odzwierciedlających czynności już dokonane w poprzednich okresach.

Monitorowanie efektywności mechanizmów kontroli ryzyka prowadzone jest w sposób ciągły, w celu ich dostosowania do wprowadzanych rozwiązań organizacyjnych.

Ryzyko braku zgodności

Utrzymanie ryzyka braku zgodności na odpowiednim poziomie zapewnia w szczególności stosowanie Mechanizmów Kontroli Ryzyka (MKR)¹ takich jak:

- 1) analiza nowych produktów i usług wprowadzonych do oferty Banku oraz ich modyfikacja, analiza procesów sprzedażowych pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku i standardami rynkowymi,
- 2) wydawanie szczegółowych zasad postępowania w zakresie ryzyka braku zgodności przez Biuro ds. Compliance, w szczególności w zakresie zasad etycznych, zarządzania konfliktem interesów, zasad dotyczących wręczania bądź przyjmowania korzyści,
- 3) informowanie komórek organizacyjnych Banku o zmianach w przepisach prawa, standardach rynkowych, w ramach cyklicznego monitorowania zmian w tym zakresie,
- 4) uczestnictwo w kluczowych projektach wdrożeniowych,
- 5) uczestnictwo w powołanych w Banku komitetach (Komitet Produktów, Komitet Ryzyka Operacyjnego),
- 6) przygotowywanie i wdrażanie szkoleń z zakresu ryzyka braku zgodności, określenie wskaźników ryzyka braku zgodności (np. na podstawie rejestru skarg i reklamacji, prowadzonych postępowań nadzorczych, nieprawidłowości wykrytych w ramach testowania), oraz inne mechanizmy kontroli ryzyka (MKR), szczegółowo opisane w regulacjach wewnętrznych Banku.

¹ zgodnie z Rekomendacją H 18.4 Bank może połączyć testowanie sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z testowaniem pionowym, o którym mowa w rekomendacji 13.3 b Rekomendacji H

Ryzyko modeli

Bank ogranicza ryzyko modeli wypracowując efektywne mechanizmy kontrolne zapewniające poprawne funkcjonowanie modeli w Banku, których zasadniczym elementem jest monitoring oraz niezależna walidacja modeli (ocena czy model spełnia swoje zadanie, tzn. czy jest źródłem rzetelnych, odzwierciedlających rzeczywistość oszacowań).

Buforem bezpieczeństwa Banku jest kapitał wewnętrzny lub regulacyjny na pokrycie strat, alokowany do poszczególnych istotnych ryzyk. Ponadto elementem procesu ograniczania wszystkich rodzajów ryzyka jest kontrola wewnętrzna.

3. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej stanowi jeden z elementów zarządzania Bankiem, którego zasady i cele wynikają z przepisów prawa i wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego w szczególności tj.

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach z kwietnia 2017 r. Komisji Nadzoru Finansowego.

Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z Prawem bankowym, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje cele szczegółowe powiązane z procesami funkcjonującymi w Banku.

Dla zapewnienia realizacji w/w celów system kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje wszystkie komórki organizacyjne Banku, podmioty zależne oraz podmioty, z którymi Bank zawarł umowy, o których mowa w art. 6a – 6d ustawy Prawo bankowe.

Rola organów Banku

1. Zarząd Banku

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatnego i skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym w szczególności poprzez:

- 1) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich komórkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego oraz zapewnia niezależność działania tych komórek,
- 2) zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych,
- 4) ustanowienie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w tym określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej w tym środki naprawcze i dyscyplinujące,
- 5) wprowadzenie regulacji wewnętrznych w Banku w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w tym Polityki Systemu kontroli wewnętrznej, Zasad organizacji funkcji kontroli, Polityki zgodności,
- 6) zapewnienie funkcjonowania Matrycy funkcji kontroli,
- 7) zapewnienie mechanizmów gwarantujących niezależność komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności,
- 8) ustanowienie odpowiednich zasad raportowania w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, w tym zasad raportowania do Zarządu Banku Rady Nadzorczej Banku i Komitetu Audytu.

Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełniania zadań z zakresu systemu kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
- 3) zapewniania niezależności komórce ds. zgodności i komórce audytu wewnętrznego,
- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki ds. zgodności oraz audytorów wewnętrznych.

2. Rada Nadzorcza Banku

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności. W ramach powyższych zadań Rada Nadzorcza Banku m.in:

- W ramach nadzoru nad zapewnianiem zgodności:

- 1) zatwierdza *Politykę zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A. oraz Regulamin funkcjonowania Biura ds. Compliance*,
 - 2) zatwierdza zaopiniowany przez Komitet Audytu *Roczny plan Biura ds. Compliance*,
 - 3) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd Banku obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 4) zatwierdza zasady rocznego raportowania przez Biuro ds. Compliance w zakresie realizacji zadań tej komórki,
 - 5) ocenia komórkę ds. zgodności oraz efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w szczególności w oparciu o okresowe raporty Biura ds. Compliance.
- W ramach nadzoru nad działalnością komórki audytu wewnętrznego (DAW) stanowiącej trzecią linię obrony zatwierdza:
 - 1) *Kartę audytu PLUS BANK S.A. oraz opracowaną przez Dyrektora DAW strategię działalności komórki audytu wewnętrznego*,
 - 2) Plany audytu (roczny i wieloletni), zaopiniowane przez Zarząd Banku,
 - 3) *Program zapewnienia i poprawy jakości działalności zapewniającej i doradczej wykonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego w PLUS BANK S.A., zawierający m.in. zasady przenoszenia pracowników z innych komórek organizacyjnych Banku do komórki audytu wewnętrznego oraz zasady doskonalenia audytorów wewnętrznych i zasady okresowej oceny pracy audytorów wewnętrznych.*

3. Komitet Audytu

Celem działania Komitetu Audytu jest wspieranie Rady Nadzorczej Banku w wykonywaniu jej obowiązków kontrolnych i nadzorczych w odniesieniu do skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku.

Rada Nadzorcza zleciła bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej Komitetowi Audytu.

a) Schemat organizacji trzech linii obrony

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Pierwsza linia obrony, realizowana jest przez pracowników operacyjnie zarządzających poszczególnymi obszarami ryzyka w procesach lub etapach procesów realizowanych w Banku, w szczególności w procesach uznanych za istotne. Za realizację funkcji kontroli w podległych komórkach organizacyjnych zgodnie z zakresem ich działalności odpowiadają dyrektorzy komórek będących w pierwszej linii obrony.

Drugą linię obrony stanowią:

1) pracownicy w komórkach organizacyjnych zarządzający poszczególnymi obszarami ryzyka, w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, finansowego, operacyjnego, płynności, prawnego oraz innymi wydzielonymi obszarami w działalności Banku np. zarządzania zasobami ludzkimi, rachunkowości, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony;

2) działalność komórki do spraw zgodności - Biuro ds. Compliance.

Trzecią linię obrony stanowi Departament Audytu Wewnętrznego.

Na wszystkich poziomach w ramach systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu. Stosowanie odpowiednio zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych zapewnia w Banku realizację celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym odpowiednie działanie mechanizmów kontroli ryzyka. Zapewnienie niezależności monitorowania pionowego następuje poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony, a niezależność monitorowania poziomego poprzez jednoznaczne rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów. Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej.

b) Funkcja kontroli

Funkcja kontroli stanowi element systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank zapewnia realizację funkcji kontroli poprzez:

- 1) wyodrębnienie i przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku,
- 2) w tym kluczowych mechanizmów kontrolnych przypisanych co najmniej procesom istotnym w Banku;
- 3) niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych;
- 4) raportowanie w ramach Funkcji kontroli.

W Banku zdefiniowane są procesy istotne dla prowadzonej działalności. Ich identyfikacja, opisanie oraz zatwierdzanie następuje zgodnie z postanowieniami *Procedury wyłaniania procesów istotnych w PLUS BANK S.A.*, w której określona została także zawartość matrycy funkcji kontroli. Za dokumentowanie funkcji kontroli w formie matrycy funkcji kontroli, w tym pozyskiwanie niezbędnych informacji o celach głównych i celach szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej i procesach istotnych oraz za koordynację procesu wprowadzania i aktualizacji informacji przez (w tym właścicieli procesów istotnych) pierwszą i drugą linię obrony odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Operacyjnego.

c) Umieszczenie, zakres zadań, niezależność komórki ds. zgodności i komórki audytu wewnętrznego

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębnione jest także:

Biuro ds. Compliance:

Biuro ds. Compliance jest wyodrębnioną komórką ds. zgodności w Banku należącą do systemu kontroli wewnętrznej w ramach drugiej linii obrony, usytuowaną w Pionie Prezesa Zarządu Banku.

Biuro ds. Compliance wykonuje zadania w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności banku oraz przedstawianie raportów w tym zakresie. Do zadań Biura w szczególności należy:

- 1) opracowywanie, aktualizacja oraz wdrażanie wewnętrznych regulacji w zakresie funkcjonowania Biura ds. Compliance, w tym nadzór nad ich przestrzeganiem przez komórki organizacyjne Banku,
- 2) zapewnienie zgodności działalności Banku z przepisami prawa, standardami rynkowymi oraz wewnętrznymi aktami normatywnymi i w szczególności poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie,
- 3) przeprowadzanie testów zgodności w komórkach organizacyjnych Banku, mających na celu zweryfikowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, kluczowych mechanizmów kontrolnych,
- 5) wsparcie i monitorowanie komórek organizacyjnych Banku w zakresie prawidłowego stosowania zasad z zakresu ryzyka braku zgodności; w tym przygotowywanie szkoleń dla pracowników Banku z zakresu ryzyka braku zgodności,
- 6) okresowe raportowanie w ramach Systemu Informacji Zarządczej o wynikach identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności,
- 7) niezwłoczne informowanie o wykrytych nieprawidłowości krytycznych Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Radę Nadzorczą Banku.
- 8) nadzór nad zarządzaniem konfliktem interesów.

Niezależność Biura ds. Compliance zapewniona jest w szczególności poprzez:

- formalne wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku,
- bezpośrednio przyporządkowanie organizacyjne Prezesowi Zarządu Banku,
- powołanie i odwołanie kierującego komórką ds. zgodności (Dyrektora Biura ds. Compliance) odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej Banku; odwołanie Dyrektora Biura ds. Compliance odbywa się po uprzednim wysłuchaniu kierującego komórką,
- niezwłoczne poinformowanie KNF o zmianie na stanowisku Dyrektora Biura ds. Compliance wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany,
- udział Dyrektora Biura ds. Compliance (lub osoby zastępującej) w posiedzeniach Zarządu Banku,
- udział Dyrektora Biura ds. Compliance (lub osoby zastępującej) w posiedzeniach Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są odpowiednio

zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnieniem zgodności lub zarządzaniem ryzykiem,

- zapewniony bezpośredni kontakt Dyrektora Biura ds. Compliance z Członkami Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku i Komitetu Audytu,
- zapewnienie pracownikom Biura ds. Compliance swobodnego dostępu do wszelkich niezbędnych informacji i danych (w tym poufnych i wrażliwych) oraz możliwości komunikowania się ze wszystkimi pracownikami Banku, w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich obowiązków,
- zapewnienie mechanizmów chroniących pracowników komórki do spraw zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.

Departament Audytu Wewnętrznego (DAW)

Audyt wewnętrzny obejmuje działalność zapewniającą oraz doradczą. Zadania o charakterze zapewniającym stanowią podstawową działalność audytu wewnętrznego. Zadania o charakterze doradczym nie powinny przekraczać 5% łącznego czasu pracy w danym roku wszystkich pracowników, włączając Dyrektora DAW.

W ramach działalności zapewniającej komórka audytu wewnętrznego jest odpowiedzialna za dokonanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, poprzez przeprowadzanie badań audytowych w ramach procesu audytowego.

Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy także:

- 1) współpraca z audytorami zewnętrznymi, inspektorami KNF, biegłym rewidentem,
- 2) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Departament Audytu Wewnętrznego w wyniku dokonanych badań audytowych, w tym raportowanie o efektywności zaleceń,
- 3) nadzór nad realizacją zaleceń poinspekcyjnych wydanych przez KNF, zadań wynikających z pism KNF (np. BION),
- 4) niezwłoczne informowanie Zarządu Banku i Komitetu Audytu o nieprawidłowościach krytycznych wykrytych w ramach badań audytowych,
- 5) okresowe raportowanie w ramach Systemu Informacji Zarządczej (SIZ) o realizacji planów audytu, wynikach oceny adekwatności i skuteczności procesów zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz efektywności realizacji zaleceń audytowych i wydanych przez zewnętrzne organy kontrolne, w tym KNF,
- 6) opracowywanie regulacji wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Niezależność Departamentu Audytu Wewnętrznego zapewniona jest w szczególności poprzez:

- formalne wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku,
- bezpośrednio przyporządkowanie organizacyjne Prezesowi Zarządu Banku,
- powołanie i odwołanie kierującego komórką audytu wewnętrznego (Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego) odbywa się po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku, przy czym zgoda na odwołanie Dyrektora DAW wydawana jest po uprzednim jego wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą,

- niezwłoczne poinformowanie KNF o zmianie na stanowisku Dyrektora DAW wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany,
- udział Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego (lub osoby zastępującej) w posiedzeniach Zarządu Banku i na tych posiedzeniach Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej, na których omawiana jest działalność audytu wewnętrznego, systemu kontroli wewnętrznej, zapewnienia zgodności lub zarządzania ryzykiem, w tym przynajmniej raz w roku w zamkniętym posiedzeniu Komitetu Audytu, bez udziału osób trzecich,
- udział Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego (lub osoby zastępującej) na prawach obserwatora w wybranych posiedzeniach komitetów powołanych przez Zarząd Banku,
- bezpośredni kontakt Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego (lub osoby zastępującej) z członkami Zarządu Banku, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku,
- wyłączenie Departamentu Audytu Wewnętrznego, jako trzeciej linii obrony, z niezależnego monitorowania ze strony komórek organizacyjnych (stanowisk) usytuowanych w ramach drugiej linii obrony,
- wyłączenie audytu z działalności operacyjnej Banku, w tym zakaz łączenia Departamentu Audytu Wewnętrznego z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku,
- zapewnienie pracownikom Departamentu Audytu Wewnętrznego swobodnego dostępu do wszelkich niezbędnych informacji i danych (w tym poufnych i wrażliwych) oraz możliwości komunikowania się ze wszystkimi pracownikami Banku, w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich obowiązków,
- zapewnienie mechanizmów chroniących pracowników Departamentu Audytu Wewnętrznego przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej dokonywanej przez Radę Nadzorczą Banku:

Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej, niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli z uwzględnieniem:

- a) opinii Komitetu Audytu,
- b) informacji uzyskanych od Zarządu Banku o sposobie wykonywania zadań z zakresu Systemu kontroli wewnętrznej,
- c) okresowych raportów Biura ds. Compliance, Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz Departamentu Ryzyka Operacyjnego (każda ze wskazanych komórek organizacyjnych przygotowuje raport z własnego obszaru odpowiedzialności),
- d) ustaleń biegłego rewidenta,
- e) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (KNF, UOKiK, GIIF),
- f) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Ocena adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Banku w oparciu o kryteria przedstawione w *Zasadach organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A.*.

II. Fundusze własne

1. Informacje dotyczące funduszy własnych

Fundusze własne Grupy kapitałowej obliczane są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Prawem bankowym.

Zgodnie z powyższymi regulacjami fundusze banku składają się z następujących pozycji: kapitał podstawowy Tier I, obejmujący instrumenty kapitałowe, zyski zatrzymane, skumulowane inne całkowite dochody, kapitał rezerwowy oraz kapitał Tier II.

Wszystkie wymienione kapitały podlegają korektom z tytułu pomniejszeń oraz mającym zastosowanie filtrom ostrożnościowym. Fundusze własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez podmioty Grupy zgodnie z obowiązującym prawem.

Poniżej przedstawiono fundusze własne Grupy oraz uzgodnienie funduszy własnych Grupy do kapitałów własnych Grupy.

NR	POZYCJA	KWOTA
1	FUNDUSZE WŁASNE	117 502
1.1	KAPITAŁ TIER I	97 502
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	97 502
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	329 717
1.1.1.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	331 882
1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-2 165
1.1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-2 165
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-224 582
1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	-214 864
1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	-9 718
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	-9 718
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	2 397
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	24 242
1.1.1.9	Korekty regulacyjne kapitału podstawowego TIER I	-144
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-25 306
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I MSSF 9	-8 822
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	20 000

UZGODNIENIE FUNDUSZY WŁASNYCH GRUPY DO KAPITAŁÓW WŁASNYCH GRUPY.	31.12.2019	31.12.2018
Kapitał akcyjny	331 882	331 882
Kapitał zapasowy	15 836	15 699
Kapitał rezerwowy	8 406	8 606
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych i finansowych dostępnych do sprzedaży	2 397	3 328
Korekta funduszy o akcje własne	-2 165	-2 165
Korekty regulacyjne kapitału podstawowego TIER I	-144	-378
Korekty wynikające z MSSF 9 w okresie przejściowym	-8 822	5 658

Korekta funduszy o stratę z lat ubiegłych (bez BO MSSF 9)	-214 864	-168 651
Korekta funduszy o stratę netto bieżącego okresu	-9 718	-46 212
Korekta funduszy o wartości niematerialne	-25 306	-29 458
Odpisy aktualizujące aktuarialną wycenę rezerw na świadczenia pracownicze	0	-86
TIER II	20 000	20 000
Fundusze własne razem	117 502	138 223

KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I

Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne w pozycji tej uwzględniono kapitał akcyjny, na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 350 833 tys. zł.

Kapitał rezerwowy i zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na cele określone w statucie lub przepisach prawa, na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 24 242 tys. zł.

Zyski zatrzymane zawierają niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych w wysokości -214 864 tys. zł oraz stratę roku bieżącego w wysokości -9 718 tys. zł.

Skumulowane inne całkowite dochody prezentują niezrealizowane zyski i straty stanowiące inne pozycje kapitału własnego w kwocie 2 413 tys. zł,

Poniżej przedstawiono strukturę innych całkowitych dochodów Grupy, prezentowanych w tabeli fundusze własne.

Struktura skumulowanych innych całkowitych dochodów	Wartość w tys. zł
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	186
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	0
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	2 773
Niezrealizowane straty dotyczące świadczeń pracowniczych	16
Podatek odroczoney	-562
Skumulowane inne całkowite dochody razem	2 413

FILTRY OSTROŻNOŚCIOWE ORAZ POZYCJE POMNIEJSZAJĄCE KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I

Wartości niematerialne i prawne zgodnie z art. 37 Rozporządzenia CRR. Wartości niematerialne uwzględniane są w rachunku skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I. W kalkulacji kapitału podstawowego Tier I na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiły 25 306 tys. zł.

Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe. Bank posiadał na dzień 31.12.2019 roku 19 190 sztuk akcji własnych serii J, bez prawa głosu (zgodnie z art. 364 par 2 Kodeksu spółek handlowych) co stanowi 0,491% udziału w kapitale zakładowym, przejętych przez Grupę w 2000 roku w drodze postępowania egzekucyjnego od Rzemieślniczego Domu Towarowego Sp. z o. o. o wartości 2 165 tys. zł.

Filtry ostrożnościowe AVA w wysokości -144 tys. zł dotyczące dodatkowej korekty wyceny zgodnie z art. 105 ust. 14 CRR, który stanowi pozycję pomniejszającą fundusze własne Banku.

W związku z stosowaniem rozwiązań przejściowych związanych z wdrożeniem standardu MSSF 9 i dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne, Grupa dokonuje obliczeń funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania tych rozwiązań.

Wartość funduszy własnych Grupy do wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego, wynosiła na dzień 31.12.2019 r. 117 502 tys. zł

Łączny współczynnik kapitałowy (współczynnik wypłacalności) kształtował się powyżej minimum określonego w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) na poziomie 8%, natomiast poniżej wymogu połączonego bufora nałożonego przez Komisję Nadzoru Finansowego na poziomie 13,5% w 2019 r. Na koniec 2019 roku wyniósł 8,13%.

Poniższa tabela przedstawia informacje o elementach składowych funduszy własnych w układzie określonym Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013. Biorąc pod uwagę czytelność i wartość użytkową dokumentu, zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

		KWOTA W DNIU UJAWNIECIA	KWOTY UJĘTE PRZED PRZYJĘCIEM ROZPORZĄDZENIA NR 575/2013 LUB KWOTA REZYDUALNA OKREŚLONA W/W ROZPORZĄDZENIU	REFERENCJE DO ART. ROZPORZĄDZ ENIA NR 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	331 882	-	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29
2	Zyski zatrzymane	-214 864	-	art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	26 639	-	art. 26 ust. 1
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	111 677	-	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-25 306	-	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-2 165	-	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42
21	Korekty wynikające z MSSF 9 w okresie przejściowym	-8 822	-	art. 473a pkt 6
22	Filtry ostrożnościowe AVA	-144	-	art.105
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-14 175	-	
29	Kapitał podstawowy Tier I	97 502	-	
30	Kapitał podstawowy Tier II	20 000		art.63
60	Aktywa wazone ryzykiem razem	1 202 709	-	

61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	6,75%	-	art. 92 ust. 2 lit a)
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	6,75%	-	art. 92 ust. 2 lit b)
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	8,13%	-	art. 92 ust. 2 lit c)

2. Główne cechy instrumentów kapitałowych

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013, Bank zobowiązany jest do ujawniania głównych cech emitowanych instrumentów, o których mowa w art. 437 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

1. Emitent	PLUS BANK S.A.
2. Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	BRAK
3. Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Kodeks spółek handlowych
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	
4. Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawy Tier I
5. Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawy Tier I
6. Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy
7. Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Akcje imienne
8. Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w min, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	350.833.144,77 PLN – kapitał zakładowy
9. Wartość nominalna instrumentu	84,87 PLN
9.a Cena emisyjna	Akcje serii B – 100,00 PLN Akcje serii C – 300,00 PLN Akcje serii D – 100,00 PLN Akcje serii E – 100,00 PLN Akcje serii F – 100,00 PLN Akcje serii G – 100,00 PLN Akcje serii H – 100,00 PLN Akcje serii I – 100,00 PLN Akcje serii J – 100,00 PLN Akcje serii K – 100,00 PLN Akcje serii L – 100,00 PLN Akcje serii Ł – 100,00 PLN Akcje serii M – 100,00 PLN Akcje serii N – 100,00 PLN Akcje serii O – 100,00 PLN Akcje serii P – 100,00 PLN Akcje serii R – 116,00 PLN Akcje serii S – 116,00 PLN Akcje serii T – 100,00 PLN Akcje serii U – 84,87 PLN Akcje serii W – 84,87 PLN Akcje serii X – 84,87 PLN Akcje serii Y – 84,87 PLN Akcje serii AA – 84,87 PLN

9.b Cena wykupu	Nie dotyczy
10. Klasyfikacja księgową	Kapitał własny
11. Pierwotna data emisji	Akcje serii B – 12.04.1991 Akcje serii C – 15.10.1991 Akcje serii D – 17.01.1992 Akcje serii E – 19.08.1992 Akcje serii F – 20.11.1992 Akcje serii G – 21.10.1994 Akcje serii H – 24.11.1995 Akcje serii I – 21.06.1996 Akcje serii J – 20.09.1996 Akcje serii K – 28.03.1997 Akcje serii L – 03.09.1997 Akcje serii Ł – 20.11.1997 Akcje serii M – 20.11.1997 Akcje serii N – 15.12.1997 Akcje serii O – 29.12.1997 Akcje serii P – 22.07.1998 Akcje serii R – 22.12.1998 Akcje serii S – 26.02.1999 Akcje serii T – 02.03.2000 Akcje serii U – 25.09.2002 Akcje serii W – 30.06.2014 Akcje serii X – 10.12.2015 Akcje serii Y – 17.07.2017 Akcje serii AA – 12.11.2019
12. Wieczyste czy terminowe	Wieczyste
13. Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności
14. Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie
15. Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy
16. Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy
Kupony/dywidendy	
17. Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna dywidenda
18. Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy
19. Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie
20.a W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	W pełni uznaniowe
20.b W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe
21. Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie
22. Nieskumulowane czy skumulowane	nieskumulowane
23. Zamienne czy niezamienne	niezamienne
24. Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy
25. Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
26. Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy
27. Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy
28. Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy
29. Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy

30. Odpisy obniżające wartość	nie
31. W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy
32. W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
33. W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy
34. W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy
35. Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy
36. Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy
37. Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy

3. Adekwatność kapitałowa

Fundusze własne Grupy powinny być utrzymywane na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie, stosownie do skali podejmowanego ryzyka.

Kwota funduszy własnych uznawana jest za adekwatną jeśli pokrywa z nadwyżką wyższą z następujących wartości:

- a) całkowity kapitał wewnętrzny,
- b) całkowity kapitał regulacyjny.

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności

Bank szacuje kapitał wewnętrzny zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, na podstawie *Instrukcji zarządzania ryzykiem i kapitałem w PLUS BANK S.A.* zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, stosując udokumentowane modele ryzyka.

Celem szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia zidentyfikowanych, istotnych w działalności Banku (lub w otoczeniu gospodarczym Banku) ryzyk. W ramach cyklicznego przeglądu istotnych rodzajów ryzyka w działalności Banku, określane są dodatkowe (tj. inne niż zdefiniowane w Filarze I) ryzyka, na które narażony jest Bank, w celu oceny ich istotności i konieczności dostosowania kapitału wewnętrznego do rzeczywistych potrzeb kapitałowych.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego

Metoda szacowania przez Bank kapitału wewnętrznego na ryzyka subkredytowe obejmuje: ryzyko kredytowe, ryzyko rezydualne, ryzyko koncentracji, ryzyko wpływu warunków makroekonomicznych i ryzyko kredytowe kontrahenta. Wykorzystywany przez Bank model wyliczenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe oparty jest o nadzorczą formułę kalkulacji dla Metody IRB (Filar

I - część trzecia, tytuł II, rozdział 3 CRR). Model szacowania kapitału wewnętrznego oprócz wymogów związanych z ryzykiem kredytowym ujmuje dodatkowo wymogi II Filaru związane z ryzykiem rezydualnym. Założeniem modelu jest wyliczenie kapitału wewnętrznego dla teoretycznej sytuacji, w której odzyski z upłynienia zabezpieczenia mają wartość 0.

Wymogi kapitałowe w Filarze II CRR obejmują kapitały niezbędne na pokrycie straty nieoczekiwanej związanej z działalnością Banku przy określonym poziomie ufności. Bank na potrzeby modelu wewnętrznego wykorzystuje konserwatywny poziom ufności zamieszczony przez Nadzorcę w formule IRB - 99,9%. Parametrami modelu są wyliczane przez Bank wartości parametrów PD oraz LGD na poziomie portfela produktowego.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej szacowany jest z wykorzystaniem testów warunków skrajnych, przy założeniu nagłego i nieoczekiwanego wzrostu lub spadku (w zależności, który z wariantów jest bardziej niekorzystny dla Banku) poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności szacowany jest z wykorzystaniem bazy zdarzeń operacyjnych oraz ankiet samooceny ryzyka operacyjnego wypełnionych przez Dyrektorów komórek organizacyjnych Banku w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka operacyjnego.

Kapitał regulacyjny (suma minimalnych wymogów kapitałowych) wyznaczany jest zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., dla następujących rodzajów ryzyka (Bank posiada nieznaczącą skalę działalności handlowej):

Ryzyko kredytowe (metoda standardowa)	95 813
Ryzyko koncentracji	0
ryzyko z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
ryzyko z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0
ryzyko rynkowe (walutowe)	1 633
ryzyko walutowe (metoda podstawowa)	0
ryzyko cen towarów (metoda uproszczona) - nie dotyczy	0
Ryzyko operacyjne (metoda standardowa)	20 690
Kapitał regulacyjny razem	118 136

III. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny i ograniczania ryzyka

1. Ryzyko kredytowe

Łączna kwota ekspozycji zawiera wszystkie aktywa bilansowe i pozabilansowe będące podstawą kalkulacji kapitału regulacyjnego zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

1) Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia – informacje ogólne

a) Opis metody stosowanej do kalkulacji ekspozycji ważonej ryzykiem

Bank stosuje metodę standardową (STA) do kalkulacji ekspozycji ważonej ryzykiem (część trzecia, tytuł II, rozdział 2 CRR)

b) Definicje należności podlegających utracie wartości

Bank dokonuje pomiaru indywidualnej oraz portfelowej utraty wartości. Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich należności kredytowych powyżej progu zaangażowania 500 tys. zł, w przypadku których zidentyfikowano utratę wartości. Portfelową analizę przeprowadza się dla homogenicznych portfeli kredytowych budowanych w oparciu o wspólne charakterystyki ryzyka kredytowego specyficzne dla określonych grup klientów i produktów.

Przegląd portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przeprowadzany jest raz na miesiąc w zakresie analizy portfelowej i przynajmniej raz na kwartał w zakresie analizy indywidualnej.

Utrata wartości kredytów zachodzi jeśli w oparciu o bieżące informacje i zdarzenia Bank uznaje po wystąpieniu obiektywnych przesłanek utraty wartości, iż nie będzie w stanie odzyskać całości wartości bieżącej (obliczonej według efektywnej stopy procentowej) wszystkich należnych mu kwot wynikających z umownych harmonogramów kapitałowo-odsetkowych kredytów. Obiektywne przesłanki utraty wartości muszą być skutkiem, co najmniej jednego negatywnego zdarzenia kredytowego, które wystąpiło od udzielenia kredytu.

c) Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i odpisów aktualizujących

Bank tworzy odpisy aktualizujące dla wszystkich ekspozycji, dla których zidentyfikowane zostały zdarzenia świadczące o utracie wartości zarówno w zakresie analizy indywidualnej jak i portfelowej. Ocena indywidualna wykonywana jest poprzez szacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, gdzie źródłem przepływów mogą być dobrowolne spłaty, realizacja zabezpieczeń, przepływy przymusowe, przepływy z tytułu sprzedaży wierzytelności, koszty realizacji przepływów (odzysków). W procesie szacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, dla każdej ekspozycji, możliwe jest podejście wieloscenariuszowe pozwalające na jednoczesne oszacowanie wielu scenariuszy przepływów (zarówno w aspekcie wartości przepływu, daty przepływu jak i tytułu przepływu). Dodatkowo dla grupy ekspozycji, dla której nie istnieją przesłanki utraty wartości na datę bilansową bez względu czy zostały lub też nie zostały zakwalifikowane do portfela indywidualnie nieistotnego Bank tworzy odpisy aktualizujące (odpis IBNR) w oparciu o metodę portfelową. W celu wyznaczenia odpisu metodą portfelową Bank szacuje wartość parametrów ryzyka, w tym parametru opisującego prawdopodobieństwo niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązania (PD) w ramach analizy statystycznej lub eksperckiej. Analiza statystyczna przeprowadzana jest w oparciu o dane historyczne i ma na celu ustalenie, dla jakiego odsetka kredytów wchodzących w skład homogenicznego pod względem ryzyka portfela zostanie rozpoznana utrata wartości, mimo że zdarzenia świadczące o utracie wartości nie zostały jeszcze zaraportowane. Wyznaczenie wartości bieżącej przepływów pieniężnych realizowane jest w oparciu o informacje o spłatach dokonywanych na ekspozycjach, na których rozpoznano utratę wartości (stosowanego wyznaczenia wartości parametru LGD) oraz oczekiwanych przepływów z tytułu egzekucji zabezpieczeń z wykorzystaniem ekonomicznych wag zabezpieczeń.

d) Łączna kwota ekspozycji netto wycenianej wg zamortyzowanego kosztu) bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka i średnia kwota ekspozycji netto w danym okresie w podziale na klasy.

KLASA EKSPOZYCJI		ŚREDNIA WARTOŚĆ W 2019 ROKU*	ŁĄCZNA WARTOŚĆ NA KONIEC 2019 ROKU
Ekspozycje według metody standardowej razem		1 937 647	1 563 445
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	282 200	65 232
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	38	0
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	121 155	152 480
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	180 812	174 131
8	Ekspozycje detaliczne	419 059	367 163
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	188 995	131 199
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	467 999	387 992
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	9 486	9 276
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
15	Ekspozycje kapitałowe	2 150	2 150
16	Inne pozycje	265 754	273 822

* średnia wartość obliczona na podstawie danych kwartalnych

e) Struktura geograficzna ekspozycji netto

KLASA EKSPOZYCJI *	CENTRALA	GDAŃSK	KRAKÓW	RZESZÓW	WARSZAWA	WROCŁAW	EKSPOZYCJA NIEKREDYTOWA	RAZEM
1	0	0	0	0	0	0	65 232	65 232
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	152 480	152 480
7	157 421	1 352	1 032	0	13 193	1 133	0	174 131
8	54 211	79 134	62 628	51 301	52 875	67 014	0	367 163
9	54 568	22 439	19 495	8 629	11 559	14 509	0	131 199
10	231 751	39 661	37 498	16 651	32 826	29 605	0	387 992
11	0	0	0	0	0	0	9 276	9 276
16	0	0	0	0	0	0	273 822	273 822
17	0	0	0	0	0	0	2 150	2 150
Razem	497 951	142 586	120 653	76 581	110 453	112 261	502 960	1 563 445

*) 1 - Rządy i banki centralne, 3 – Podmioty sektora publicznego, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeterminowane, 11 – Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 – Inne pozycje, 17 – Kapitałowe

f) Struktura branżowa ekspozycji netto w rozbiu na klasy ekspozycji.

KLASA EKSPOZYCJI*	HOTELE I RESTAURACJE		BUDOWNICTWO		HANDEL		OBRÓT NIERUCHOMOŚCIAMI	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
7	936	0	12 443	4 497	15 155	6 935	92 899	6 213
8	0	0	193	74	1 384	1 200	279	220
9	0	0	0	0	39 669	1 566	0	0
10	39 584	0	23 037	0	60 799	0	37 101	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	40 520	0	35 673	4 571	117 007	9 701	130 279	6 433

KLASA EKSPOZYCJI*	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, WODĘ		PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE		SEKTOR FINANSOWY (Z WYŁĄCZENIEM NBP)		SEKTOR INSTYTUCJI RZĄDOWYCH I SAMORZĄDOWYCH	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	150 067	0	0	0
7	0	0	7 056	1 506	0	0	0	0
8	0	0	547	535	0	0	0	0
9	28	28	556	556	0	0	0	0
10	32	0	9 556	0	0	0	0	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	60	28	17 715	2 597	150 067	0	0	0

KLASA EKSPOZYCJI*	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ		INNE		OSOBA PRYWATNA		EKSPOZYCJA NIEKREDYTOWA	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	65 232	0
2	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	2 413	0
7	269	0	28 662	4 631	16 711	0	0	0
8	89	89	761	652	363 910	0	0	0
9	205	205	14 334	5 433	76 407	0	0	0
10	904	0	42 140	0	174 839	0	0	0
11	0	0	0	0	0	0	9 276	0
16	0	0	0	0	0	0	273 822	0
17	0	0	0	0	0	0	2 150	0
Razem	1 467	294	85 897	10 716	631 867	0	352 893	0

*) 1 - Rządy i banki centralne, 3 – Podmioty sektora publicznego, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeterminowane, 11 – Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 – Inne pozycje, 17 - Kapitałowe

Struktura ekspozycji netto według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji

REZYDUALNY TERMIN ZAPADALNOŚCI						
KLASA EKSPOZYCJI*	DO 1 ROKU	OD ROKU DO 5 LAT	OD 5 DO 10 LAT	PONAD 10 LAT	EKSPOZYCJA NIEKREDYTOWA	RAZEM
1	0	0	0	0	65 232	65 232
3	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	152 480	152 480
7	11 206	20 078	40 383	102 464	0	174 131
8	55 537	139 599	142 905	29 122	0	367 163
9	498	9 459	57 835	63 407	0	131 199
10	77 259	75 502	192 207	43 024	0	387 992
11	0	0	0	0	9 276	9 276
16	0	0	0	0	273 822	273 822
17	0	0	0	0	2 150	2 150
Razem	144 500	244 638	433 330	238 017	502 960	1 563 445

*) 1 - Rządy i banki centralne, 3 – Podmioty sektora publicznego, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeterminowane, 11 – Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 – Inne pozycje, 17 - Kapitałowe

g) Kwoty ekspozycji brutto z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowaniami oraz salda korekt wartości i rezerw w rozbiciu na branże

BRANŻA	EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI ¹		EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE ²	
	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW
Hotele i restauracje	48 597	9 013	47 538	8 942
Budownictwo	34 016	10 979	26 613	10 863
Handel	81 586	20 787	51 214	19 931
Obrót nieruchomościami	43 692	6 592	41 697	6 217
Inne	64 550	22 410	62 065	22 112
Przetwórstwo przemysłowe	17 292	7 737	14 770	7 481
Sektor finansowy (z wyłączeniem NBP)	0	0	0	0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2 906	2 002	2 762	1 901
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	82	50	82	50
Osoba prywatna	399 875	225 037	428 162	228 434
Razem	692 596	304 607	674 903	305 931

Utrata wartości – zgodnie z definicją opisaną w rodz. III, pkt 1 ust. 1) lit. a)

² Ekspozycja przeterminowana, to ekspozycja na której występuje faktyczne niedotrzymanie warunków umowy takich jak niespłacenie lub zaleganie ze spłatami odsetek lub kapitału

h) Kwoty ekspozycji brutto z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych oraz salda korekt wartości i rezerw w podziale na obszary geograficzne

REGION	EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI ¹		EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE ²	
	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW
Centrala	339 854	108 107	298 118	106 683
Gdańsk	93 050	53 389	99 415	53 993
Kraków	83 648	46 150	89 600	46 710
Rzeszów	38 718	22 066	42 189	22 577
Warszawa	68 580	35 754	71 171	36 493
Wrocław	68 746	39 141	74 410	39 475
Razem	692 596	304 607	674 903	305 931

Utrata wartości – zgodnie z definicją opisaną w rodz. III, pkt. 1 ust. 1) lit. a)

² Ekspozycja przeterminowana, to ekspozycja na której występuje faktyczne niedotrzymanie warunków umowy takich jak niespłacenie lub zaleganie ze spłatami odsetek lub kapitału

- i) Zmiana stanów odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

ZMIANA STANÓW ODPISÓW W OKRESIE OD 01.01.2019R. DO 31.12.2019R.				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu - stan na 01.01.2019	-13 684	-24 555	-543 377	-581 616
Zmiany wynikające z transferów	3 512	-23 916	-73 419	-93 823
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	-392	-645	-736	-1 773
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	-2 013	16 795	-31 495	-16 713
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	2 343	1 202	88 351	91 896
Stan na koniec okresu - stan na 31.12.2019	-10 234	-31 119	-560 676	-602 029

2) Ryzyko kredytowe kontrahenta

Ryzyko kredytowe kontrahenta to ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta przed ostatecznym rozliczeniem przepływów środków pieniężnych związanych z transakcją. Zgodnie zapisami *Metodyki* na ryzyko kredytowe kontrahenta narażone są transakcje należące do portfela handlowego Banku:

- pozagiełdowe transakcje pochodne oraz kredytowe instrumenty pochodne,
- transakcje z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcje udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów,
- transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego oparte na papierach wartościowych lub towarach,
- transakcje z długim terminem rozliczenia.

Powyższe ryzyko uznaje się za istotne jeżeli skala działalności handlowej Banku jest znacząca oraz suma wartości pozycji zaliczanych do portfela handlowego stanowi nie mniej niż 2% funduszy własnych Banku. W 2019 roku skala działalności handlowej Banku nie była znacząca oraz suma wartości pozycji zaliczanych do portfela handlowego była niższa niż 2% funduszy własnych Banku, zatem nie było konieczności asygnowania kapitału wewnętrznego na wspomniane ryzyko.

W 2019 roku w Banku nie były zawarte wyżej wymienione transakcje, kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wynosi 0.

Ryzyko kredytowe kontrahenta uznawane jest przez Bank za nieistotne i nie jest asygnowany dodatkowy kapitał wewnętrzny z tego tytułu. Dla potrzeb wyliczenia ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowej w celu uwzględnienia ryzyka kredytowego kontrahenta w ramach kalkulacji kapitału regulacyjnego przyjmuje się metodę zaangażowania pierwotnego, zgodnie z art. 275 CRR.

3) Ryzyko kredytowe – informacje dodatkowe

- a) Zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej

Bank na podstawie art. 135 ust.1 i art.138 lit. b) CRR nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej nadawanej przez uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej w celu ustalenia wag ryzyka podczas kalkulacji wymogu kapitałowego.

- b) Klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej
Nie dotyczy Grupy.
- c) Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego
Nie dotyczy Grupy.
- d) Przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z zewnętrznych instytucji do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej
W przypadku wykorzystania zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej Grupa będzie stosowała standardowy system przyporządkowania ocen opublikowany przez EBA.
- e) Wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego

W tabeli poniżej przedstawiono wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego i współczynnika konwersji kredytowej dla każdej klasy ekspozycji wymaganej przy zastosowaniu metody standardowej.

KLASA EKSPOZYCJI	EKSPOZYCJE NETTO PRZED ZASTOSOWANIEM TECHNIK REDUKCJI RYZYKA (CRM ²) I CCF ³	EKSPOZYCJA NETTO PO EFEKCIE CRM I CCF
Ekspozycje według metody standardowej razem	1 563 445	1 563 445
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	65 232	75 793
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	152 480	152 480
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	174 131	174 131
Ekspozycje detaliczne	367 163	366 679
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	131 199	130 215
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	387 992	378 899
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	9 276	9 276
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0

² Credit Risk Mitigation - techniki redukcji ryzyka kredytowego

³ Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej

Ekspozycje kapitałowe	2 150	2 150
Inne pozycje	273 822	273 822

2. Ryzyko rynkowe (ryzyko cen instrumentów dłużnych i ryzyko walutowe)

Ryzyko cen instrumentów dłużnych mierzony jest za pomocą wskaźników BPV (Basis Point Value – wartość punktu bazowego) i convexity (tzw. wypukłość obligacji) informujących, o ile zmieni się cena instrumentu finansowego przy wzroście jego rynkowej rentowności do wykupu.

Ryzyko walutowe monitorowane jest w trybie dziennym i raportowane w trybie dziennym, tygodniowym i miesięcznym. Poziom ryzyka mierzony jest za pomocą wartości zagrożonej (VaR) oraz kontrolowany względem limitów: VaR, pozycji walutowych i strat na transakcjach walutowych. Z uwagi na utrzymywaną przez pierwszą połowę 2019 roku, nieznaczącą skalę działalności handlowej prowadzonej na rynku walutowym w ramach transakcji wymiany FX, poziom ryzyka rynkowego księgi handlowej był nieznaczący. W drugiej połowie roku Bank utrzymywał otwartą pozycję w USD w wysokości około 20 mln PLN.

Bank stosuje metodę podstawową wyznaczania kapitału regulacyjnego z tytułu ryzyka walutowego. Kapitał regulacyjny z tytułu ryzyka rynkowego z uwagi na nieznaczącą skalę działalności handlowej był zerowy.

Ryzyko cen towarów nie występuje.

3. Instrumenty kapitałowe w portfelu Grupy

W poniższej tabeli przedstawiono kapitałowe papiery wartościowych posiadane przez Bank.

NAZWA	UDZIAŁY W OBROTCIE GIEŁDOWYM	WARTOŚĆ BILANSOWA NA 01.01.2019 R.	WYCENA WG WARTOŚCI GODZIWEJ UDZIAŁÓW	ZMNIJSZENIE WARTOŚCI UDZIAŁÓW TYTUŁU SPRZEDAŻY	WARTOŚĆ BILANSOWA NA DZIEŃ 31.12.2019 R.
SWIFT	NIE	7	0	0	7
Akcje Visa	TAK	3 296	1 450	0	4 746
Razem		3 303	1 450	0	1 853

Udziały w SWIFT wyceniane są wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Akcje Visa wyceniane są wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

4. Ryzyko operacyjne

Wymóg kapitałowy wg metody standardowego wskaźnika (STA) wyliczany jest zgodnie z postanowieniami Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody standardowej, stanowi sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego wszystkich linii biznesowych w banku.

Linie biznesowe wyznaczone są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR):

LINIA BIZNESOWA	WYKAZ DZIAŁAŃ	ZIDENTYFIKOWANE DLA BANKU	WARTOŚĆ PROCENTOWA (CZYNNIK BETA)
Finansowanie przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • Gwarantowanie emisji instrumentów finansowych lub subemisja instrumentów finansowych z gwarancją przejęcia emisji • Usługi związane z gwarantowaniem emisji • Doradztwo inwestycyjne • Doradztwo dla przedsiębiorstw dotyczące struktury kapitałowej, strategii branżowej i zagadnień pokrewnych oraz doradztwo i usługi w zakresie połączeń i nabywania przedsiębiorstw • Badania inwestycyjne i analiza finansowa oraz inne formy ogólnych zaleceń w sprawie transakcji związanych z instrumentami finansowymi 	NIE	18 %
Handel i sprzedaż	<ul style="list-style-type: none"> • Zawieranie transakcji na własny rachunek • Pośrednictwo na rynku pieniężnym • Przyjmowanie oraz przekazywanie zleceń w związku z instrumentem finansowym lub większą ich liczbą • Wykonywanie zleceń w imieniu klientów • Subemisja instrumentów finansowych bez gwarancji przejęcia emisji • Obsługa wielostronnych platform obrotu 	TAK	18 %
Detaliczna działalność maklerska	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjmowanie oraz przekazywanie zleceń w związku z instrumentem finansowym lub większą ich liczbą • Wykonywanie zleceń w imieniu klienta • Subemisja instrumentów finansowych bez gwarancji przejęcia emisji 	NIE	12 %
Bankowość komercyjna	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjmowanie depozytów i innych funduszy podlegających zwrotowi • Udzielanie kredytów • Leasing finansowy • Gwarancje i zobowiązania 	TAK	15 %
Bankowość detaliczna	<ul style="list-style-type: none"> • Przyjmowanie depozytów i innych funduszy podlegających zwrotowi • Udzielanie kredytów • Leasing finansowy • Gwarancje i zobowiązania 	TAK	12 %
Płatności i rozliczenia	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi związane z transferem środków pieniężnych • Emitowanie instrumentów płatniczych i administrowanie nimi 	TAK	18 %
Usługi pośrednictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Przechowywanie instrumentów finansowych i administrowanie nimi na rzecz klientów, w tym usługi 	NIE	15 %

	powiernicze i pokrewne, takie jak zarządzanie gotówką/zabezpieczeniem		
Zarządzanie aktywami	<ul style="list-style-type: none"> Zarządzanie portfelem Zarządzanie UCITS Inne formy zarządzania aktywami 	TAK	12 %

W Banku podejmowane są czynności mające na celu minimalizowanie skutków materializacji ryzyka operacyjnego i prawdopodobieństwa jego wystąpienia przede wszystkim poprzez odpowiednie definiowanie procesów, produktów, systemów, ich opis oraz wprowadzanie mechanizmów kontrolnych. Jednocześnie w celu redukcji ryzyka operacyjnego podejmowane są także takie działania jak nadzór i kontrole wewnętrzne oraz utrzymanie ciągłości działania.

Ilość i wartość strat operacyjnych brutto w roku 2019 w podziale na ich wielkość.

PODZIAŁ ZDARZEŃ WG WYSOKOŚCI STRATY (TYS. PLN)					
	Straty rzeczywiste netto		STRATY POTENCJALNE		STRATY UNIKNIĘTE LUB ODZYSKANE
powyżej 500 (tys. pln)	1 szt.	641 tys. PLN	1 szt.	641 tys. PLN	557 tys. PLN
od 100 do 500 (tys. pln)	6 szt.	876 tys. PLN	10 szt.	1 260 tys. PLN	
od 50 do 100 (tys. pln)	3 szt.	226 tys. PLN	2 szt.	131 tys. PLN	
od 10 do 50 (tys. pln)	5 szt.	100 tys. PLN	8 szt.	181 tys. PLN	
poniżej 10 (tys. pln)	108 szt.	181 tys. PLN	361 szt.	401 tys. PLN	
Razem	123 szt.	2 028 tys. PLN	382 szt.	2 644 tys. PLN	

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej Banku jest to ryzyko pogorszenia wyniku finansowego Banku wskutek niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej obejmuje:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania (zmiany oprocentowania) instrumentów finansowych,
- ryzyko opcji klienta,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko krzywej dochodowości,
- wpływ szokowej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału.

Podstawowym narzędziem pomiaru ryzyka stopy procentowej, wykorzystywanym z częstotliwością miesięczną, jest zestawienie luki stopy procentowej (ang. *Gap analysis*), uwzględniające ryzyko opcji klienta tj. ryzyko wcześniejszej spłaty kredytów oraz wycofania depozytów przed upływem terminu wymagalności (uwzględnione w zestawieniu z wykorzystaniem wskaźnika przyspieszenia spłat kredytów oraz wskaźnika zrywalności depozytów; depozyty o nieokreślonym terminie wymagalności traktowane są jako depozyty *a'vista*) oraz ryzyko bazowe związane z występowaniem niedoskonałej korelacji w dopasowywaniu stawek oprocentowania (indeksów) różnych instrumentów przychodowych i kosztowych o podobnych charakterystykach przeszacowania.

Ryzyko krzywej dochodowości jest oceniane przez Bank z częstotliwością miesięczną z wykorzystaniem miary BPV (Basis Point Value - wartość punktu bazowego), która informuje, o ile zmieni się wartość portfela instrumentów finansowych przy wzroście jego rentowności o jeden punkt bazowy (jedną setną punktu procentowego, tj. 0,0001). Pomiar ryzyka krzywej dochodowości dotyczy ryzyka cenowego instrumentów dłużnych w portfelu dostępnym do sprzedaży.

Wpływ szokowej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku obliczany jest z częstotliwością miesięczną, w oparciu o zaktualizowane oczekiwane przepływy środków pieniężnych.

Zmiana wyniku finansowego na skutek szokowych zmian stóp procentowych w podziale na poszczególne waluty.

ZMIANA WYNIKU ODSETKOWEGO PRZY ZMIANIE STÓP PROCENTOWYCH O 2 PP.	2019
PLN	-10 063
EUR	-24
USD	-511
GBP	-30
Razem	-10 580
Zmiana wartości ekonomicznej kapitału przy zmianie stóp procentowych o 2 pp.	-17 007

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko poniesienia straty z tytułu wymuszonej wymiany posiadanych aktywów na gotówkę lub odpowiedniki gotówki w sytuacji ograniczenia/utruty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wywiązywania się ze zobowiązań.

Zarząd PLUS BANK S.A. oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem płynności jest dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i odpowiedni z punktu widzenia profilu i strategii instytucji.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest dostosowanie jej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów. Zatem cel ten sprowadza się do kształtowania takiej struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą płynność uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub wynikających z zachowań klientów. Działania te są wspierane przez system wskaźników i limitów, począwszy od apetytu na ryzyko płynności zdefiniowanego przez Radę Nadzorczą oraz wskaźników zdefiniowanych przez władze nadzorcze, poprzez zaakceptowane przez Zarząd Banku limity odzwierciedlające tolerancję na ryzyko, a także pozostałe wskaźniki i miary służące do monitorowania ryzyka płynności na bieżąco (w systemie dziennym lub miesięcznym).

Bank posiada sformalizowany, regularnie weryfikowany, efektywny system zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, obejmujący następujące procesy:

- bieżące zarządzanie płynnością śróddzienną, krótko-, średnio- i długoterminową,
- identyfikacja,
- pomiar,

- monitorowanie,
- kontrola i raportowanie.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się na podstawie pisemnych polityk i zasad, w których określone są metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka płynności. Regulacje podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku i są dostosowywane do aktualnego profilu i strategii Banku.

PLUS BANK S.A. jest bankiem, w którym cele strategiczne realizowane są w ramach jednej linii biznesowej - bankowości detalicznej. W związku z tym finansowanie działalności kredytowej Bank pozyskuje z rynku detalicznego.. Stabilność bazy depozytowej jest na bieżąco monitorowana.

W 2019 roku aktywa płynne zabezpieczające realizację bieżących zobowiązań kształtowały się poniżej limitu wyznaczonego na podstawie wartości części niestabilnej zobowiązań. Według stanu na 31.12.2019 roku niedobór wynosił -157 321 tys. zł dla waluty krajowej oraz -38 306 tys. zł we wszystkich walutach łącznie, wobec odpowiednio nadwyżki 364 269 tys. zł i 381 686 tys. zł rok wcześniej.

Wskaźnik wykorzystania depozytów w akcji kredytowej na przestrzeni 2019 roku wahał się (według szacunków dziennych) w granicach od 77,31% do 105,11% wobec limitu wynoszącego 100%. Powyższy wskaźnik według stanu na 31.12.2019 roku wyniósł 103,09% i był o 27,5 p. p. wyższy niż na koniec 2018 roku, kiedy ukształtował się na poziomie 75,58%.

Ponadto Bank stosuje wewnętrzną analizę płynności wykorzystując zestawienie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. zestawieniu aktywów i pasywów według najbardziej prawdopodobnych terminów zapadalności i wymagalności). Wartość wskaźnika płynności do 3 miesięcy, utrzymywała się w 2019 roku powyżej limitu ustanowionego na poziomie 1,2 z wyjątkiem sierpnia, gdzie wskaźnik spadł do poziomu 1,08. Na dzień 31.12.2019 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 2,83. Wskaźnik płynności do 1 roku odnotował przekroczenia limitu granicznego wynoszącego 1,0 w lipcu (0,89), sierpniu (0,96), wrześniu (0,84) oraz w grudniu, gdzie na dzień 31.12.2019 wyniósł 0,88.

WEWNĘTRZNE WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI	LIMIT	31.12.2019
Nadwyżka aktywów płynnych ponad limit ich minimalnego stanu (tys. zł)*	-	-38 307
Wskaźnik wykorzystania depozytów w akcji kredytowej [%]	max 100 %	103,1
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 1,2	2,83

*) W skład nadwyżki aktywów płynnych wchodzi aktywa łatwo wymienne na gotówkę, do których zaliczono:

- środki zgromadzone na rachunkach nostro,
- płynne papiery wartościowe nieobciążone zastawem (bony pieniężna, obligacje skarbowe).

Limit aktywów płynnych wyznaczany był na każdy dzień roboczy.

Na dzień 31.12.2019 roku Bank dysponował aktywami płynnymi w kwocie 244 235 tys. zł, na które składały się:

- środki zgromadzone na rachunkach nostro – 189 289 tys. zł,

- obligacje skarbowe – 34 946 tys. zł,
- bony pieniężne NBP – 20 000 tys. zł.

W 2019 roku nie wszystkie nadzorcze normy płynności wynikające z *Uchwały Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dn. 17.12.2008 r. (z późniejszymi zm.) w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności* utrzymywane były powyżej minimalnych limitów określonych dla nadzorczych miar płynności krótkoterminowej oraz nadzorczych miar płynności długoterminowej i kształtowały się następująco na dzień 31.12.2019 r.:

- współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi wyniósł 0,84 wobec limitu minimum 1,00,
- współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi wyniósł 1,06 wobec limitu minimum 1,00,
- wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR) wyniósł 171% wobec limitu minimum 100%.

ZEWNĘTRZNE WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI		LIMIT	31.12.2019
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	min 1,00	0,84
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	min 1,00	1,06
-	Udział podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem [%]	-	15,8
LCR	Wskaźnik płynności krótkoterminowej [%]	min 100,0 %	171

Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, wynikający z *Rozporządzenia delegowanego komisji (UE)*, który obowiązywał w grudniu 2019 roku, został spełniony przez Bank.

Zgodnie z wytycznymi w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, poniżej zaprezentowane są dane dotyczące wskaźnika pokrycia wypływów netto.

WYSZCZEGÓLNIENIE	CAŁKOWITA WARTOŚĆ WAŻONA (ŚREDNIA)			
	1Q'2019	2Q'2019	3Q'2019	4Q'2019
Zabezpieczenie przed utratą płynności	579 467	444 992	78 983	64 885
Wypływy środków pieniężnych netto ogółem	162 864	136 832	61 384	31 887
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	365%	336%	171%	217%

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności przeprowadza się co najmniej raz na kwartał w celu weryfikacji, czy Bank jest zdolny wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności, jako wsparcie przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych. W ramach analiz przewidziano trzy scenariusze rozwoju wydarzeń w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej:

- 1) Wariant I (kryzys płynności wewnątrz Banku) – objawiający się zwiększonym wycofywaniem depozytów przez klientów, z uwzględnieniem wyższych stóp odpływu dla depozytów, które mogą zostać zerwane za pomocą kanałów innych niż tradycyjne (tj. kanału internetowego lub mobilnego), spowodowany czynnikami wewnętrznymi, w warunkach swobodnego dostępu do środków z rynku finansowego.
 - 2) Wariant II (kryzys płynności w systemie bankowym) – objawiający się również wycofywaniem depozytów, spowodowany zachwianiem płynności systemu płatniczego, w warunkach ograniczonego dostępu do środków z rynku międzybankowego,
 - 3) Wariant III będący połączeniem kryzysu płynności wewnątrz Banku oraz kryzysu płynności.
- Na dzień 31.12.2019 r. Bank posiadał 28 mln. niedoboru aktywów płynnych, ponad wypływy netto w horyzoncie 1 miesiąca, wg założeń testów warunków skrajnych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest uregulowany w Polityce płynności, która została opracowana przez Zarządu Banku i przyjęta przez Radę Nadzorczą Banku.

Sekurytyzacja

Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

IV. Wymagania kwalifikujące do stosowania poszczególnych instrumentów lub metod

1. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

1) *Polityka i procedury dotyczące saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych oraz wskazanie zakresu jego stosowania*

Grupa nie stosuje saldowania bilansowego i pozabilansowego.

2) *Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzanie nimi*

W procesie kalkulacji wymogu kapitałowego, Grupa stosuje uproszczoną metodę ujmowania ochrony kredytowej (część trzecia, tytuł II, rozdział 4 CRR). W procesie kredytowym Bank dostosowuje rodzaj i wartość oczekiwanego zabezpieczenia do wielkości ponoszonego ryzyka. Kwestie stosowania zabezpieczeń reguluje „Podręcznik zabezpieczeń” i poszczególne regulacje produktowe. Kwestie wyceny zabezpieczeń regulowane są przez „Zasady portfelowej aktualizacji wartości nieruchomości oraz monitorowania wskaźnika LTV” oraz „Instrukcję monitorowania i aktualizacji zabezpieczeń rzeczowych”. Wartości przedmiotów określane są na podstawie wyceny rzeczoznawcy, bazy zewnętrznej cen ofertowych i transakcyjnych sprzedaży nieruchomości, aktów notarialnych, cen z faktury lub wartości rynkowych z dostępnych katalogów. Wartości przedmiotów pomniejszających podstawę naliczania rezerw aktualizowane są kwartalnie lub w przypadku nieruchomości w okresach rocznych lub w przypadku stwierdzenia znacznej utraty wartości przedmiotu zabezpieczenia

3) *Opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank*

Głównymi zabezpieczeniami rzeczowymi stosowanymi przez Bank w zabezpieczenie transzy kredytowych są: hipoteka, zastaw lub przewłaszczenie rzeczy ruchomych, kaucja, zastaw lub blokada środków pieniężnych.

Ze względu na fakt, że część typów zabezpieczeń nie może zostać wykorzystana przy kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank jako techniki redukcji ryzyka przy wyliczaniu wymogu stosuje jedynie:

- gwarancje, w tym poręczenia BGK,
- zabezpieczenia na nieruchomościach (w podziale na nieruchomości mieszkalne i komercyjne),
- blokadę, kaucję, zastaw na środkach pieniężnych,
- papiery dłużne.

4) Główne rodzaje gwarantów oraz kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

Nie dotyczy. Grupa nie posiada kredytowych instrumentów pochodnych.

5) Informacja o koncentracji ryzyka kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka

Bank monitoruje poziom koncentracji w obszarze wartości zabezpieczeń w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyk subkredytowych. Największa koncentracja charakteryzuje zabezpieczenia w postaci nieruchomości. Poniższa tabela przedstawia rodzaje i wartość zabezpieczeń uwzględnianych w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego:

RODZAJ ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ W TYS. ZŁ
Hipoteka	1 850 990
Przewłaszczenia	24 941
Blokady/akcje	30 430
Poręczenia i gwarancje	23 776
Zastaw	35 673
Ubezpieczenie kredytu	22 032
Weksel	28 880
Inne	184 832
Razem	2 201 554

6) Wartość ekspozycji netto zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe i inne uznane zabezpieczenia, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

KLASA EKSPOZYCJI*	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI OBJĘTEJ TECHNIKĄ REDUKCJI RYZYKA	ŁĄCZNA WARTOŚĆ EKSPOZYCJI PO UWZGLĘDNIENIU TECHNIK REDUKCJI RYZYKA
Ekspozycje według metody standardowej razem	34 341	1 563 445
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	65 232
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	0	152 480
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	23 783	174 131
Ekspozycje detaliczne	2 770	367 163
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	7 788	131 199
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	387 992
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	9 276
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	0	2 150
Inne pozycje	0	273 822

7) Wartość ekspozycji netto zabezpieczona gwarancją

KLASA EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI
Ekspozycje według metody standardowej razem	10 561
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0
Ekspozycje wobec instytucji	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0
Ekspozycje detaliczne	484
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	984
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	9 093
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	0
Inne pozycje	0

V. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (tzw. osób kluczowych)

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczba posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Rada Nadzorcza PLUS BANK S.A. Uchwałą nr 4/2018 z dnia 25 września 2018 r. przyjęła *Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.*

Wyżej wymieniony tekst Polityki, wprowadza mechanizmy kontrolne oraz narzędzia monitorujące, dostosowując tym samym *Politykę (...)* do Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego. Ponadto formalizuje obowiązek prowadzenia rejestru ocen osób pełniących kluczowe funkcje w Banku, wprowadza wzór oświadczenia o niestosowaniu strategii hedgingowych i ubezpieczeń dla osób kluczowych, precyzuje zapisy dotyczące uznawania świadczeń przyznanych przez Bank osobie pełniącej kluczowe funkcje w związku z rozwiązaniem umowy z poprzednim pracodawcą lub podmiotem, a także uzupełnia zasady opiniowania i monitorowania przez Radę Nadzorczą Banku zmiennych składników wynagrodzenia osób pełniących kluczowe funkcje odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na II linii, kierowanie komórką ds. zgodności oraz audytu wewnętrznego.

Polityka (...) została przygotowana w oparciu o postanowienia:

1. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. 2019, poz. 2357 ze zm.)
2. Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. s sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017, poz. 637),
3. Rozporządzenia CRR - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
4. Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji,
5. Rekomendacji H wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach.

W proces przygotowania *Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.* zaangażowana była Rada Nadzorcza Banku (w zakresie zatwierdzenia zasad), Zarząd Banku (w zakresie zatwierdzenia zasad i wdrożenia *Polityki*) oraz Dyrektor Departamentu Zasobów Ludzkich (w zakresie doradztwa w procesie przygotowania oraz wdrożenia *Polityki*).

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Pracownikom, których działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku w zamian za wykonywaną pracę przysługuje wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne.

Wysokość wynagrodzenia stałego jest ustalana w wyniku negocjacji, pomiędzy pracownikiem a pracodawcą. Przy czym wynagrodzenie to stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, dzięki czemu możliwe jest prowadzenie elastycznej polityki w zakresie zmiennych składników wynagrodzenia – tak, aby w określonych przypadkach możliwe było ich obniżenie lub nie przyznanie (w ogóle).

Z kolei podstawą do przyznania i określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest coroczna (z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu) ocena pracownika. W ocenie uwzględniane są zarówno wyniki całego Banku, jak i efekty pracy danej osoby oraz danej komórki organizacyjnej Banku, za którą ta osoba odpowiada. Przy ocenie efektów pracy wykorzystywane są zarówno kryteria finansowe, jak i niefinansowe.

Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacja na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

Wdrożona *Polityka (...)* oparta jest o następujące zasady:

- całkowite wynagrodzenie składa się z wynagrodzenia stałego oraz wynagrodzenia zmiennego;

- wynagrodzenie zmienne uwzględnia podział na część przyznaną w gotówce (nagroda pieniężna) oraz część przyznaną w instrumentach finansowych (akcje fantomowe);
- wynagrodzenie zmienne przyznawane i wypłacane jest w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację planowanych celów i zadań;
- wynagrodzenie zmienne uzależnione zostało od oceny:
 - efektów pracy osoby, której działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku;
 - wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku;
- przy ocenie indywidualnych efektów pracy uwzględniane są zarówno kryteria finansowe, jak i niefinansowe;
- wypłata wynagrodzenia zmiennego następować będzie tylko wtedy, gdy wynikać to będzie z sytuacji finansowej Banku i będzie uzasadnione pozytywną oceną i spodziewanymi wynikami;
- przyznawane i wypłacane wynagrodzenie zmienne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej;
- Bank stosuje odroczenia w wypłacie zmiennych składników wynagrodzenia.

Przyznanie (oraz określenie wysokości) zmiennych składników wynagrodzenia uzależnione jest od wyników oceny poszczególnych osób kluczowych. Podstawę tej oceny stanowi realizacja Celów Banku i Zadań Premiowych przyjętych do realizacji w danym okresie rozliczeniowym. Cele Banku to wyznaczone do osiągnięcia przez PLUS BANK S.A., w poszczególnych latach kalendarzowych, cele biznesowe i operacyjne. Są one zgodne ze Strategią i Planem Finansowym Banku. Z kolei Zadania Premiowe to zadania wspierające i prowadzące do realizacji Celów Banku.

Ocena obejmuje pełne funkcjonowanie Banku, tj. zarówno stronę przychodową i kosztową, a także wynik, korygowany o ponoszone, w związku z prowadzoną działalnością, ryzyka. Ponadto ocenie podlegają również indywidualne – przypisane poszczególnym osobom – kryteria i to zarówno finansowe, jak i niefinansowe.

Natomiast ostateczna decyzja o wypłacie zmiennych składników wynagrodzenia podejmowana jest przy uwzględnieniu bieżącej sytuacji ekonomicznej Banku oraz wpływu ewentualnej wypłaty na łączny współczynnik kapitałowy, pożądanego profilu ryzyka Banku (uwzględniającego koszt ryzyka i koszt kapitału), weryfikacji oceny osób pełniących kluczowe funkcje w Banku czy korekty wyników finansowych Banku ex post.

Składniki zmiennego wynagrodzenia ze względu na termin ewentualnej wypłaty zostały podzielone na część nieodroczoną oraz część odroczoną, według następujących zasad:

- nagroda pieniężna:
 - część nieodroczona – 20% całkowitego wynagrodzenia zmiennego,
 - część odroczona – 30% całkowitego wynagrodzenia zmiennego.
- akcje fantomowe:
 - część nieodroczona – 20% całkowitego wynagrodzenia zmiennego,
 - część odroczona – 30% całkowitego wynagrodzenia zmiennego.

Przy wypłacie odroczonej części stosowany jest podział na równe raty. Odroczenia są realizowane według następujących zasad:

- odroczenie I raty wynosi 1 rok,
- odroczenie II raty wynosi 2 lata,
- odroczenie III raty wynosi 3 lata.

Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) Dyrektywy CRD IV

Wysokość wynagrodzenia zmiennego jest zróżnicowana w zależności od zajmowanego stanowiska i wynosi:

- do 100% rocznego wynagrodzenia zasadniczego, wynikającego z umowy o pracę za ostatni rok kalendarzowy – Prezes Zarządu, Członkowie Zarządu,
- do 60% rocznego wynagrodzenia zasadniczego, wynikającego z umowy o pracę za ostatni rok kalendarzowy – w przypadku pozostałych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.

Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia

Podstawę uprawnień do zmiennych składników wynagrodzenia stanowi wynik oceny. W ocenie uwzględniana jest realizacja parametrów odnoszących się do kosztu ryzyka, kosztu kapitału, i ryzyka płynności, a także realizacja Celów Banku (cele biznesowe i operacyjne, które wynikają ze Strategii i Planu Finansowego Banku) i Zadań Premiowych (zadania wpierające i prowadzące do realizacji Celów Banku).

Wśród ocenianych parametrów odnoszących się do kosztu ryzyka, kosztu kapitału i ryzyka płynności zaliczyć należy:

- koszt ryzyka – definiowany jest jako stosunek osiągniętego wyniku z rezerw na należności kredytowe w danym roku kalendarzowym do salda bilansowego brutto należności kredytowych w tym roku kalendarzowym,
- koszt kapitału - mierzony wskaźnikami:
 - ROE (*return on equity*),
 - RORAA (*return on risk-adjusted assets*).
- ryzyko płynności – granice dopuszczalnego ryzyka płynności wyznaczają:
 - zewnętrzne miary nadzorcze,
 - *wskaźnik pokrycia wypływów netto*.

Oceniane Cele Banku, to:

- wynik finansowy netto,
- wskaźnik C/I,
- koszty działania Banku,
- jakość portfela kredytowego.

Ponadto ocenie podlega realizacja przypisanych indywidualnie poszczególnym osobom, kryteriów (i to zarówno kryteriów finansowych, jak i niefinansowych). W tym m.in.

- procesy kontroli wewnętrznej,
- procesy kontroli w zakresie ryzyka braku zgodności,
- polityka personalna,
- założenia sprzedażowe
- koszty ryzyk uznanych za istotne,
- sprawozdawczość,
- współpraca z partnerami biznesowymi,

- budżet kosztów,
- wdrożenia systemów informatycznych.

Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych

Wynagrodzenie zmienne przyznawane pracownikom, których działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku, składa się z dwóch składników:

- nagrody pieniężnej (50% całkowitego wynagrodzenia zmiennego),
- instrumentów finansowych - akcji fantomowych (50% całkowitego wynagrodzenia zmiennego).

Bank nie realizuje polityki dodatkowych świadczeń emerytalnych.

Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia z podziałem na obszary działalności Banku

Łączne wynagrodzenie (brutto) przysługujące za 2019 r. w podziale na poszczególne obszary działalności Banku:

- obsługa Klientów Indywidualnych – 7 002 tys. zł,
- obsługa Klientów Korporacyjnych – 939 tys. zł,
- działalność skarbowa oraz inwestycyjna – 1 512 tys. zł.

Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku, zawierające następujące dane:

a) *wysokość wynagrodzeń za dany rok obrachunkowy z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczba osób je otrzymujących*

W 2019 roku zarówno Członkom Zarządu, jak i Dyrektorom wybranych komórek wypłacono wynagrodzenie stałe w następującej wysokości.

- Zarząd Banku 1 365 tys. zł brutto (6 osób),
- Dyrektorzy wybranych departamentów, biur, centrów 3 341 tys. zł brutto (23 osoby).

b) *wysokość i forma wynagrodzenia zmiennego z podziałem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty związane z akcjami oraz inne typy*

W 2019 roku zarówno Członkom Zarządu, jak i Dyrektorom wybranych komórek nie zostało przyznane i wypłacone wynagrodzenie zmienne.

c) *wysokość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą z podziałem na części już przysługujące i jeszcze nieprzysługujące*

Nie dotyczy.

- d) *wysokość wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przyznana w danym roku obrachunkowym, wypłacona i zmniejszona w ramach korekty o wyniki*

Nie dotyczy.

- e) *płatności związane z przyjęciem do pracy i z odprawą w danym roku obrachunkowym oraz liczba beneficjentów takich płatności*

W 2019 r.:

- nie wystąpiły płatności związane z przyjęciem do pracy,
- miały miejsce płatności związane z zakończeniem stosunku pracy.

- f) *kwoty płatności związanych z odprawą dokonane w danym roku obrachunkowym, liczba beneficjentów takich płatności oraz wysokość najwyższej takiej płatności na rzecz jednej osoby*

W 2019 roku Bank wypłacił odprawy w wysokości 216 tys. zł brutto (7 osobom).

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

W 2019 r. żadna z osób zatrudnionych w Banku nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 500 tys. EUR.

Na żądanie państwa członkowskiego lub właściwego organu – łączne wynagrodzenie w podziale na każdego członka organu zarządzającego lub kadry kierowniczej wyższego szczebla

Nie dotyczy.

VI. Dodatkowe ujawnienia

1. Dźwignia finansowa

Od 2014 r. PLUS BANK S.A. kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika, pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków.

Wartość ekspozycji według stanu na 31 grudnia 2019 r. przy zastosowaniu oraz bez zastosowania definicji przejściowej kapitału Tier I.

Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni finansowej	1 502 634 988
Pozycje pozabilansowe	20 190 775
a) współczynnik konwersji 10%	1 477 189
b) współczynnik konwersji 20%	1 646 770
c) współczynnik konwersji 50%	16 957 556
d) współczynnik konwersji 100%	109 260
Inne aktywa	1 497 229 667
Odliczona kwota aktywów	-17 198 422
Kapitał Tier I - definicja przejściowa	97 195 065
Wskaźnik dźwigni finansowej - przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier I	6,47%
Kapitał Tier I - w pełni wprowadzona definicja	79 996 643
Wskaźnik dźwigni - bez zastosowania definicji przejściowej kapitału Tier 1	5,32%

2. Aktywa obciążone

Składnik aktywów traktowany jest jako obciążony wtedy, gdy został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek umowie mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej z której nie może być swobodnie wycofany. Bank prezentuje aktywa obciążone i nieobciążone zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 79/2015 z dnia 18 grudnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do aktywów obciążonych.

Aktywa obciążone i nieobciążone wg stanu na 31.12.2019 r.

RODZAJ AKTYWA	WARTOŚĆ W TYS. ZŁ
Aktywa obciążone	0
Aktywa nieobciążone	1 356 867
Kredyty na żądanie	26 997
Instrumenty udziałowe	4 753
Dłużne papiery wartościowe	65 232
<i>w tym: obligacje zabezpieczone</i>	0
<i>w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami</i>	0
<i>w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych</i>	45 235
<i>w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe</i>	0
<i>w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	855 367
Inne aktywa	13 396

3. Pozostałe

Informacja o wynikach oceny stosowania w PLUS BANK S.A. Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych za rok 2019 r.

Działając na podstawie § 27 Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych, po zapoznaniu się z informacją dotyczącą stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych w PLUS BANK S.A. w 2019 roku (z aktualizacją do maja 2020 roku), Rada Nadzorcza dokonała oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku z jednoczesnym wymogiem poprawy w zakresie wybranych zasad z obszarów: Organizacja i struktura organizacyjna, Organ nadzorujący, Kluczowe systemy i funkcje wewnętrzne. W niniejszej sprawie Rada Nadzorcza podjęła w dniu 13 lipca 2020 roku Uchwałę nr 16/2020.

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej.

Bank w procesie rekrutacji członków organu zarządzającego przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk. W przypadku rekrutacji Członków Zarządu Bank bierze pod uwagę kryteria określone w ustawie Prawo bankowe oraz kryteria wymienione szczegółowo w Wytycznych w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2012/06 z dnia 22 listopada 2012 roku), w szczególności ocenie podlegają wiedza, umiejętności, doświadczenie i rękojmia należytego wykonywania obowiązków. Ocena uwzględnia charakter, skalę i stopień złożoności działalności Banku oraz zakres obowiązków związany z pełnioną funkcją i zajmowanym stanowiskiem.

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane.

W zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego i nadzorującego. Bank dobiera skład organu zarządzającego w taki sposób, aby ogólny skład organu zarządzającego posiadał zbiorowo doświadczenia praktyczne związane z zarządzaniem instytucjami kredytowymi. Zapewnia różnorodność pod względem wykształcenia, umiejętności i osiągnięć zawodowych, a także geograficznym, celem zagwarantowania szerokiego spektrum poglądów i doświadczeń.

Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia, oraz umiejętności i doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

W imieniu PLUS BANK S.A.:

Imię, nazwisko	Funkcja	Podpis
Katarzyna Moras	Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania obowiązków Członka Zarządu	
Justyna Kulka	Członek Zarządu	
Ewa Romańczuk	Członek Zarządu	
Katarzyna Dąbrowska	Członek Zarządu	
Tomasz Sękalski	Członek Zarządu	

Warszawa, dnia 06.08.2020 r.